

DOLENJSKI

Glasi Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ozir. 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Štev. 26 (329)

Leto VII.

NOVO MESTO, 29. JUNIJA 1956

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska: Časopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalec« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

ČETRTI JULIJ NAŠ NARODNI PRAZNIK

Med druge naše narodne praznike se uvršča z letošnjim letom še četrti julij — Dan borca, praznik vseh jugoslovanskih partizanov, — borcev narodnoosvobodilne borbe. Dan borca, uveden na predlog Zveze borcev NOV Jugoslavije, nam bo poslej vsako leto znova osvežil spomin na pretekle velike dni. Čimbolj se narodnoosvobodilna borba odmiha v zgodovino, tem veličastnejša vstajajo pred nami dela naših borcev, zlasti tistih, ki so žrtvovali za svobodo življenja, kakor tudi vseh ostalih, ki so ostali živi in uživajo sadove našega osvobodilnega boja.

Komaj dobrih 15 let je preteklo, odkar se je začela krvava, edinstvena borba za našo osvoboditev, naša ljudska revolucija, ki so jo pripravljali že naši predhodniki od Matije Gubca preko Prešerna in Cankarja do naših sodobnikov, naših sedanjih političnih voditeljev, ki so znali v najusodnejših trenutkih povezati vse napredne sile v borbo za osvoboditev in socialistično revolucijo.

Težka je bila ta borba. To ni bil samo boj s pohlepniimi okupatorjem, temveč tudi zgodovinsko pomembna in odločilna bitka z zagrizenimi nasprotniki napredka in svobode s starimi izkoriščevalci ljudstva in z najboljšimi nazadnjaškimi predstavniki starega sveta, ki so se hoteli za vsako ceno obdržati na površju. Zaradi svoje naprednosti in vseljudskega sodelovanja jugoslovanskih množic pa je bila ta borba kronana s popolnim uspehom.

4. julij nam bo poslej vsako leto osvežil spomin na vso prehojeno pot naše narodnoosvobodilne borbe v vsejugoslovanskem merilu. Spominjal nas bo na naše najmlajše borce, ki so pisali po zidovih narodnoosvobodilnih gesla, trosili letake in izbošali naše zastave ter navzlic najnežnejši mladosti opravljali najbolj zaupna kurirska dela.

Spominjal nas bo na družine, ki so delile zadnje koščke kruha in obleke z aktivisti in s partizani ter skrivale številne ilegalce, jim s tem ohranile življenje in jim omogočile njihovo važno delo.

Božidar Jakac: NA STRAZI

Spominjal nas bo na ilegalce, ki so se sredi sovražnih vrst z vsemi silami in s posebno taktiko borili in uničevali sovražnika.

PLENUM CK LJUDSKE MLADINE SLOVENIJE

23. junija je bil v Ljubljani plenem CK LMS, na katerem so razpravljali o prispevku mladine pri socialistični preobrazbi vasi. V referatu in razpravi so udeleženci plenuma govorili o vključevanju mladine v organe kmetijskih združenj, kjer naj bi zlasti mladi zadržniki pomagali tolmčiti načrte okrajne zadružne zveze, lastne KZ in načrt organizacije SZDL na vasi. Ugotovili so tudi, da morajo biti kmetijsko-gospodarske šole bolj prilagojene življenjskim potrebam kmečkega mladinskega v doletnem okolju. Predlagali so, naj bi sistem pošolskega izobraževanja kmečke mladine obsegal teoretični del pouka na kmečkih gospodarskih šolah, praktični del pouka pa v aktivnih mladih zadružnicah.

Novi pomembni zakoni na področju zdravstva

Prejšnji teden je bilo v Ljubljani zasedanje Ljudske skupščine Slovenije, ki je na skupni seji med drugim sprejela več važnih zakonov. S področja zdravstva so bili sprejeti zakon o zdravstvenih domovih in o zdravstvenih postojah, zakon o bolnicah in zakon o zdravstvenem, strokovnem nadzorstvu nad zdravstvenimi zavodi.

najtežjimi pogoji junaško borili za svobodo in neodvisnost in ustvarjali v najhujših dneh naše zgodovine prve zametke nove, ljudske oblasti.

Spominjal nas bo z najsvetlejšimi in najglobljimi občutki na vse tiste borce in tovariše, ki so v bitkah, v taboriščih in na moriščih žrtvovali domovini in svobodi najdražje — svoja življenja.

4. julij, Dan borca, pa bo poslej hkrati tudi praznik borcev za izgradnjo socializma, praznik vseh tistih, ki požrtvovalno in nesebično prenašajo težkoče naše graditve in vlagajo vse svoje duševne in telesne moči za ustvaritev naše lepše bodočnosti. Spominjal bo naše ljudstvo na dneve, ko se je iz okov suženjstva in hlapčevstva dvignilo v svobodo in v vsakomur imed nas bo vedno znova utrjeval zavest, da ne bomo nikoli in nikdar več nikomur pokorni. Hkrati pa bo Dan borca opomnil tudi vse tiste redke posameznike, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z današnjo stvarnostjo, da varujejo našo svobodo in novo družbeno ureditev vsi živi in mrtvi borci narodnoosvobodilne vojske jugoslovanskih narodov.

RADO TAUFER

predsednik okrajnega odbora Zveze borcev NOV

Za pravilno gospodarjenje z gozdnim skladom

Med prebranimi skladki okrajnega ljudskega odbora Novo mesto je najmočnejši gozdni sklad. Po predračunu bo znašal letos 256.557.000 din. To so sredstva, ki se zbirajo za prodajo lesa na panju iz gozdov splošnega ljudskega premoženja, iz taks od zasebnih in zadružnih gozdov ter se nekateri drugi manjši dodatki s tega področja. V okrajnem proračunu je predvideno, da bo šlo iz tega sklada: za stroške javne gozdarske službe 51 milijonov, za redno vzdrževanje gozdov 55.489.000 din, v gozdarski investicijski sklad 37.342.000 din, za dotacije občinam za vzdrževanje gozdov 41.428.000 din, v okrajni proračun 42 milijonov din in za gozdni sklad republike 29.242.000 din.

Kot smo že poročali s seje OLO, je bil na proračunski seji 28. maja imenovan tudi upravni odbor gozdnega sklada. Doslej družbenega organa za upravljanje gozdnega sklada ni bilo, je pa vsekakor potreben. Tu so znatna denarna sredstva in je prvi, da družbeni organ sodeluje pri njihovi porabi.

Upravni odbor gozdnega sklada je inel prvo 14. junija. Za predsednika odbora je bil izvoljen Niko Belopavlić, za tajnika pa Tatjana Grklj. Najprej so se člani odbora seznanili z uredbo o gozdnem skladu, potem pa so razpravljali o namenskem porabi sredstev sklada. Po uredbi se občinski gozdni skladi prenesejo na okrajni sklad, vendar imajo občine še naprej pravico koristiti sredstva sklada za iste namene, kot je bilo predvideno v družbenem planu in proračunu.

Odborniki se niso strinjali z velikimi občinskimi stroški pri negi in vzdrževanju gozdov. Tako misleca Okrajna gozdna uprava Gozdnemu gospodarstvu za nego in vzdrževanje gozdov 46 milijonov din, delansko pa gre od tega za gozd komaj 4 milijone. Vse drugo gre za stroške, zlasti za osebnih izdatke in režijo! To je zelo draga stvar, ki jo je treba na tovo preučiti in skušati

stroške znižati. Delansko imamo v gozdarski službi dvojno gozdarsko logarsko službo. Gozdarje in logarje Okrajne gozdne uprave in Gozdnega gospodarstva, to je »kontrolno nad kontrolno«.

Vsem ameriškim rojakom, ki so na obisku v domovini!

Dne 4. julija bomo praznovali ameriški praznik Dan neodvisnosti (Independence day) z velikim piknikom v sedloviski Kamniški Bistrici. Poskrbljeno je za pester, bogat spored. Peli nam bodo priznani pevci in igrali dobri godci, da se bomo lahko veselo zavrteli. Seveda ne bo manjkalo tudi dobre kapičice in prizgorkov za vsak okus. Udeleženci se bodo zbrali 4. julija ob 8. zjutraj v Ljubljani v hotelu Union, odkoder jih bo ob pol devetih odpeljal Putnikov avtobus v Kamniško Bistrico. Tistim, ki bi jim bila ta ura prežgodnja, sporočamo, da bo avtobus vozil izpred Unione udeležence piknika v Kamniško Bistrico vse dopoldne, t. j. ob 8.30 in 9 uri, ob 9.30, ob 10, ob 10.30 in ob 11. Povratek pa bo v poznih popoldanskih in večernih urah. Če hočete veselo in prijetno praznovati naš praznik, pridite na piknik v Kamniško Bistrico. Čim več nas bo, bolj bo veselje!

Vabi prirediteljni odbor rojakov:

Frank Ceseč, Joseph F. Durn, Joseph Okorn, J. Erjavec, Krist Stokelj

krje. Tu so nujno potrebne organizacijske spremembe, da se odpravi dvojna služba in poceni administracija. Kako to narediti, bo proučila posebna komisija. Sploh je v gozdarski službi, ki je važna gospodarska panoga, še dokaj stvari, ki jih je treba na novo urediti in postaviti na solidno, današnjo go-

Toča povzročila na Vipavskem blizu četrtil milijarde dinarjev škode

Prejšnji petek je padala na Spodnjem in Srednjem Vipavskem huda toča. Kmetijski strokovnjaki so ocenili nastalo škodo na 200 do 250 milijonov dinarjev. Najhuje so prizadeti vinogradi, ki so ponekod popolnoma okleščeni in jih vinogradniki zdaj škropijo, da bi trta vsaj prihodnje leto rodila.

Tritedenski obisk predsednika maršala Josipa Broza - Tita v Sovjetski zvezi in tridnevni obisk v Romuniji je končan. Novo, nadvse pomembno in z največjimi uspehi kronano mirovno poslanstvo tovariša Tita je zaključeno z važnimi mednarodnimi dokumentoma — s skupno izjavo dveh prijateljskih dežel v splošnih mednarodnih problemih in njihovih medsebojnih odnosih ter z deklaracijo o odnosih med ZKJ in KP SZ, ki predstavljata izreden prispevek h krepitvi prijateljskih odnosov med obema deželama, k utrditvi miru na svetu in upostavitvi novih, enakopravnih odnosov med raznimi socialističnimi gibanji v svetu. Tovariš Tito je v Kijevu delal med drugim:

... Seveda smo prišli sem predvsem zato, da bi utrdili naše prijateljstvo in sodelovanje in da bi skupno delali dalje za utrditev miru po vsem svetu. V tem pogledu med nami ni nobene razlike. Doseči želimo čimprej najboljši cilj človeštva, izgradnjo socializma... Najvažnejše pa je to, da smo se razgovarjali z vašimi državniki, da smo prepustili pozabi vse slabo, kar je bilo med našimi narodi in da smo krenili po novih poteh...

Ves svet se je znova prepiral, da so načela naše zunanje politike: ustvarjalno sožitje, mir po vsem svetu in socializem, zares stvar vsakdanje prakse, življenja in dejanja. Korak za korakom je treba reševati tudi na videz drobna vprašanja in tako dosegati napredek na poti k boljšemu razumevanju in sodelovanju. — Maršalu Titu so v Beogradu pridelili navdušen sprejem, na katerem so množice ljudstva najkropjeje pozdravile tovariša predsednika in njegove sodelavce ob vrnitvi s tega zgodovinsko pomembnega in nadvse uspešnega poslanstva miru. — Na sliki: predsednik Tito s soprogom in predsednik Vrhovnega sovjeta Vorošilov ter sekretar CK KP SZ Hruščev v avtomobilu med ogledom vseživne kmetijske in industrijske razstave v Moskvi.

Kresovi, akademije in pohodi v počastitev 4. julija

Vsi občinski in krajevni odbori Zveze borcev z okrajnim odborom ZB na čelu se pripravljajo za dostojno praznovanje dneva borcev — 4. julija. Priprave za prvo praznovanje praznika vstaje naših narodov so razgibale organizacijo Zveze borcev, pri njih pa sodelujejo tudi člani ostalih množičnih organizacij. Številni kresovi na višjih krajih in mestih, kjer so bili zgodovinski dogodki, bodo s partizanskimi mitingi vred oznanili praznik praznika. Tam bodo drugi dan, 4. julija, sledile slavnostne seje odborov ZB, kulturni sporedi, partizanski pohodi in obiski starih znancev iz NOB.

V občini NOVO MESTO bodo prireditve na treh krajih: na

Hmeljniku, kjer pripravljajo proslavo krajevne organizacije Mirna peč, Karteljevo, Prečna, Kamence in Bršljin, pri Badovincu pod Gorjanci in pri ostočnem gradu na Krki. Vse proslave se bodo pričele ob 11. uri dopoldne z obširnimi kulturnimi sporedi. Pri Badovincu bodo odprli spominsko ploščo v spomin na borbo 23. junija 1942, ko so partizani pregnali iz te postojanke fašiste. Zvečer 3. julija ob 19. uri bo v Novem mestu svečana seja občinskega odbora ZB, nato pa ob 20. uri akademija z izbranim sporedom v Domu ljudske prosvete. Pri slavnosti pod Gorjanci bo sodelovala tudi godba na pihala in moški pevski zbor iz Novega mesta. Odhod iz Glavnega trga ob 7. uri. Spetoma bodo udeleženci občinskih partizanskih družin in grobove ter spomenike padlih borcev. Za starejše udeležence proslave in invalide bodo na razpolago kamioni in avtobusi.

V občini CRNOMELJ bodo zvečer pred praznikom zakurili 45 kresov. Slavnostne akademije bodo zvečer 3. julija v Crnolju, Dragatušu, Vinici, Tribučah in Adlešičih. Po svečanih sejah odborov 4. julija dopoldne bo pohod na Mirno goro. Spetoma bodo borci občinskih partizanskih družin. Podoben spored proslave imajo tudi v občini SEMIC.

V SENTERJEJU bo 3. julija zvečer akademija, ki jo pripravljata skupno z občinskim odborom tudi podzvezni Vrhpolje in Orehovica. Pri sporedu bodo sodelovali pevci in godba iz Senterjeja. Na praznik 4. julija zjutraj bo po svečani seji partizanski pohod na Javorovico in Trdnov vrh.

V TREBNJEM nimajo na sporedu akademije, bodo pa imeli partizanske mitinge 3. julija zvečer pri številnih tabornih ognjih. Po seji občinskega odbora ZB Trebnje bodo šli udeleženci v partizanskem pohodu čez Rače selo, Ševlico, Krško reber in Solenice na Catež.

Občinski odbor ZB MOKRONOG pripravila skupno z ostalimi organizacijami veliko akademijo v dvorani zadružnega doma, ki bo

3. julija zvečer s kratko igro. Drugi dan bodo šli po svečani seji k partizanski koči na Debenec in hkrati obiskali zgodovinske kraje in partizanske družine. V občini ZUZEMBERK so se prav tako skrbno pripravili za praznik. Do 23. junija bodo urejeni vsi partizanski grobovi. Ob prihodu patrle 1. bataljona brigade VDV, ki bo prišla v Zuzemberk 29. junija, bo velik partizanski miting. Praznovanje 4. julija bodo pričeli zvečer 3. julija s kresovi in bakladi ter ozvičanjem spominov na dogodke iz NOB ob ognjih. Svečana seja občinskega odbora ZB bo 4. julija ob 13.30 v dvorani, kjer bo nato večja kulturna prireditev. Pripravljajo tudi razstavo NOB. Podobne prireditve bodo tudi v občini STRAZA-Toplice, Mirni, Kostanjevici in v vseh ostalih večjih krajih.

Bankovci po 5 din in 1 din bodo s 1. julijem vzeti iz prometa

Narodna banka FLRJ je pred dnevi opozorila, da bodo bankovci po 5 din in 1 din, ki so tiskani s podobo partizana; prenehali veljati kot zakonito plačilno sredstvo s 1. julijem 1956. Te bankovce bo mogoče zamenjati pri blagajnah vseh bank do zaključno 30. septembra 1956.

VREME

ZA CAS OD 29. VI. DO 8. VII. V zadnjih dneh junija bo prevladovalo lepo vreme, možne so le krajevne nevihte. V začetku julija bo 3-4 dni jasno vreme s silno vročino, v drugi polovici prihodnjega tedna bo sledilo nestalno vreme s pogostimi padavinami in ohladičilo, vendar kaže, da bodo padavine le kratkotrajne. (Napoved priredil V. M.)

OB PRAZNIKU BRIGAD V D V

4. JULIJU - DNEVU BORCA,

ki je na predlog Zveze borcev proglašen za vsejugoslovanski praznik,

pošiljajo delavci in nameščenci vseh dolenskih industrijskih, rudarskih, obrtnih, trgovskih, gostinskih, prometnih, komunalnih in ostalih podjetij, uradov in ustanov, kmetije in ljudska inteligenca

ISKRENE BORBENE TOVARIŠKE POZDRAVE

vsem borcem in voditeljem narodnoosvobodilne vojske, ki so sejal seme upora in neustrašeno dvigali zastavo Komunistične partije Jugoslavije od prvih dni vseljudske vstaje do svobode in ki danes z nezmanjšano prizadevnostjo in požrtvovalnostjo gradijo socialistično domovino!

Večna slava za svobodo padlim tovarišem!

Naj žive borci in voditelji slavne NOV!

Naj živi veliki pobornik miru in socializma

maršal Jugoslavije Josip Broz - Tito!

Proslava 1. brigade vojske državne varnosti 1. julija 1956 v Mirni

30. junija 1956:

OB 12. URI V DOL. TOPLICAH:

Zbor patrolj vseh bataljonov 1. brigade VDV in odkritje spominskega kamna, kjer je bila marca 1944 formirana brigada;

OB 16. URI V NOVM MESTU:

Slavnostni sprejem patrolj 1. brigade VDV na Gl. trgu;

OB 21. URI V MIRNI:

Koncert partizanskega invalidskega pevskega zbora in godbe Ljudske milice iz Ljubljane.

1. julija 1956:

OB 8. URI V MIRNI:

Prihod patrolj, formirane čet in bataljonov 1. brigade VDV;

OB 9.30 URI V ROJAH:

Slavnostno zborovanje.

K udeležbi vabi

PRIPRAVLJALNI ODBOR

IZPOLNJEVANJE DRUŽBENEGA PLANA:

Premajhna prizadevnost za dvig storilnosti

Letošnji družbeni plan okraja Novo mesto vsebuje izboljšano sorazmerje storilnosti nasproti zaposlenim delovni sili, ali z drugimi besedami — enako število zaposlenih naj bi dalo več proizvodov. To je tudi edina pot za udržiteljnost in izboljšanje naše življenjske ravni. Povečanje storilnosti je vprašanje, ki ga že dolgo vsepovsod obravnavamo, poudarjamo in rešujemo.

Bežen pregled izpolnjevanja družbenega plana v prvem tromesečju v posameznih podjetjih pa kaže, da vprašanja storilnosti niso povsod vzeli dovolj resno. Proizvodnja v nekaterih podjetjih ni dosegla v višini tromesečnega zadolžitve. Delno so za to tudi vzroki — pomanjkanje elektrike v zimskih mesecih, slabo vreme in podobno. Točne slike o proizvodnji v teh mesecih pa ne moremo dobiti, ker je precej podjetij sezonskega značaja.

O dinamičnem izpolnjevanju plana in storilnosti ter še nekaterih drugih gospodarskih zadevah so razpravljali na OLO Novo mesto predstavniki posameznih podjetij in OLO, navzgor, pa so bili tudi zastopniki občinskih ljudskih odborov.

V uvodu je podpredsednik OLO Niko Belopavlovič opozoril, da storilnost v okraju v prvem tromesečju ni v sorazmerju z vloženimi sredstvi, odnosno ne raste v sorazmerju z njimi. Tako v gradbeništvu kaže indeks zaposlenih 72 odstotkov, indeks storilnosti pa le 65 odstotkov. Sorazmerje je po podjetjih zelo različno, v enih je storilnost porasla, v drugih pa celo padla. To velja tudi za izpolnjevanje proizvodnih nalog. Vse to dokazuje, da posamezna podjetja niso zaostala borbe za storilnost, niso šla na normiranje del, kjer koli je mogoče, in niso znebila takih, ki so podjetju bolj v breme kot v korist, skratka — niso izvedla pravilne razporeditve dela.

Promet v trgovini na drobno je ostal na višini lanskega v tem času, v trgovini na debelo pa se je nekoliko znižal. Zaloge blaga so se zvišale, kar je razveseljeval pojav, saj brez zalog ni enakomernosti in pravilne oskrbe trga in stanovitnih cen. Strah pred zalozami je odveč in škodljiv. Praksa pa kaže, da potrebujejo trgovska podjetja na drobno večje obratne kredite, da bi si lahko izpolnila zalogo in s tem izbrlo blaga. Tudi proizvodna podjetja, ki delajo za zalogo, potrebujejo večji obratni kredit. Navzoči direktor podružnice Nar. banke v Novem mestu Ludvik Golob je pojasnil, da je Nar. banka omilila toge predpise za dodelitev obratnega kredita in bodo zainteresirana podjetja dobila dodatni obratni kredit. Dosedanji predpis, so bili v resnici premočno prožni. Dodelitev obratnega kredita za posamezno podjetje se bo ravno po obveznosti podjetja po družbenem planu.

V razpravi so predstavniki govorili o problemih svojega podjetja. Opekarna Zalog je prišla pozneje s proizvodnjo zaradi slabega vremena. Večjo proizvodnjo zelo ovira to, ker

nimajo vozilov za prevoz opeke. »Belsad« ima težave s kreditom. Brez zaloge polizdelkov podjetje ne more redno obratovati in prav kredit za polizdelke jim je banka odvzela. Skoraj enake težave ima »Dana« na Mirni. Niso mogli nakupiti surovin, ker nimajo skladišča, zato sedaj v teh mesecih nimajo kaj pridelovati. Pri razpravi o problemih teh dveh podjetij je prišlo na dan tudi to, da sta podjetji lani dražje plačevali slabše domače maline, kot so jih dobila od drugih. Nekak monopol za nabiranje in odkup malin ima Zadržno trgovsko podjetje, ki je to s pogodbo prevzelo od Okrajne gozdne uprave. Pri odkupu je potrebno napraviti red še pred pričetkom sezone, ker se tu dogajajo iz leta v leto stvari, ki niso v skladu s socialističnimi načeli trgovanja. To bodo uredili na okraju skupno s prizadevanji podjetij.

Zanimivo je, da kaže gostinstvo v Novem mestu (socialistični sektor) porast prometa, čeprav ni zvišalo cen. V Beli krajini je stanje gostinstva nekoliko težje. Razveseljivo je tudi, da rastejo vloge v denarnih zavodih, krediti potrošnikom pa

so se zmanjšali. Večje ugodnosti pri dodeljevanju potrošniških kreditov, ki so predvidene, bodo vplivale na večji promet v trgovini in industriji.

V razpravi je posegel tudi predsednik OLO Franc Pirkovič, ki je zlasti poudaril, naj se podjetja glede nove opreme obračajo predvsem na domača podjetja in si med seboj pomagajo. Maksimalno se da napraviti doma. Krovsko podjetje BELT je na primer sposobno napraviti marsikatero stvar, za katero smo mislili, da jo lahko dobimo samo v inozemstvu, podobno pa je tudi z drugimi podjetji. Potrebno je več zaupanja v lastne sile in sodelovanje. Upi za investicije so res šibki, toda projekti za povečano proizvodnjo ali razširitev obrata je treba imeti vedno pripravljene. Proizvodna podjetja morajo priskrbeti kaj zahteva trg in temu primerno prilagajati proizvodnjo.

Tovariš predsednik je poudaril tudi, da smo pri odkrivanju notranjih skritih rezerv premalo storili. To je zlasti odvisna delovna sila. Na spisku imamo dokaj nizko število ljudi, ki so brezposelni, ko pa dobijo nakazilo za delo, ga ne sprejmejo.

Za gradnjo ceste Ljubljana-Zagreb manjka delavcev, prav tako ni mogoče dobiti hišne pomočnice niti za dobro plačilo. V Adlesčih, kjer vse leta govorijo, koliko ljudi je brez službe, ni mogoče dobiti delavcev za odkrivanje marmornja. Vsi ljudje ne morejo dobiti zaposlitev samo v tovarni ali pisarni. Tudi opekarni Zalog manjka delavcev.

Sklenili so, da bodo skupno z delavskimi sveti in upravnimi odbori ponovno obravnavali družbene obveznosti po planu in dosedanje rezultate izpolnjevanja. Ni nobenega opravičljivega razloga, da ne bi bil celotni družbeni plan izpolnjen po količini in vrednosti, treba se je le dosledneje boriti za njegovo uresničevanje. Vsekakor pa so take analize in skupne obravnave problemov koristne. Na kraju so se dotaknili tudi izpolnjevanja obvez zasebnih kmetov do družbe. To izpolnjevanje še daleč ni v redu. Skoraj 60 milijonov din zaostanov na davkih in takсах resno ovira redno izvrševanje proračuna, zato so podvzeti ukrepi, da se stanje popravi. Redno odvajanje družbenih dajatev je obvezno za vse.

Priprave na Dan borcev v Metliki

Organizacija zveze borcev v Metliki se pripravlja na proslavo praznika borcev, ki bo 4. julija. 3. julija zvečer bo pred spomenikom na trgu v Metliki slavnostna akademija z govorom (V slučaju slabega vremena bo prireditev v domu Partizana). 4. julija dopoldne bo odprtje spominske plošče na stavbi državnega posestva Vinomer, kjer je bilo leta 1941 zbirališče prvih borcev in aktivistov tega predele. V toj stavbi je bil tudi prvi sedež organizacije OF. Sem so prihajali prvi aktivisti Borštnar, Šuštaršič, Zupelj in drugi, od tu so odšli v hribe prvi partizani. Prav tako bo odkrita plošča na bivši »poštni« zidnici, ki je sedaj last tovaršila Slanica iz Slanice vasi. Tudi ta zidnica je bila zbirališče aktivistov OF, v njej pa je bila deli časa tudi ciklostilna tehnika, v kateri sta delala Martin Zupelj in Tone Iveč leta 1941. Pozneje so bili v tej zidnici, ki je prav tako na Vinomeru, važni politični sestanki ter okrajna partijska in upravna politična šola.

Po sporedu pri odkritju spominskih plošč bo zabava. Zvečer pred praznikom bodo zagoreli taborni ognji na okoliških hribih, ob njih pa bodo stali borci pripovedovali doživljaje iz velikih dni narodnoosvobodilne borbe.

R. F.

Sadovi dveh obiskov

Po tritedenskem plodnem obisku v Sovjetski zvezi in po tridnevem obisku v Romuniji se je jugoslovanska vladna delegacija s predsednikom Titom na čelu vrnila v domovino. Ti dobri trije tedni so bili dejansko ena sama velika manifestacija prijateljstva do jugoslovanskih narodov, do tovaršila Tita in našega vodstva sploh. Stotisoči, da, milijoni ljudi, ki so navdušeno pozdravljali jugoslovanske predstavnike v Moskvi, Leningradu, Stalingradu, Sočiju in drugih krajih Sovjetske zveze, stotisoči, ki so prisrčno sprejeli naše državnike na poti po Romuniji, silno pomembni sadovi razgovorov, do katerih je pri tem prišlo, izjave, podpisane v Moskvi in Bukarešti, vse to priča:

— da žanje jugoslovanska zunanja politika enakopravnega sodelovanja z vsemi narodi ne glede na njihov družbeni ustroj velike uspehe, ki ne samo povečujejo ugled naše dežele po svetu, marveč so dragocen prispevek v stavbo svetovnega miru;

— da je bil spor iz leta 1948, vsiljen narodom Jugoslavije, Sovjetske zveze in dežel ljudske demokracije od ljudi, ki so imeli popačena pojmovanja o odnosih med socialističnimi deželami, prepričan pozabi, da je bilo ustvarjeno vse, da bi se tradicionalno prijateljstvo med temi narodi še bolj okrepilo;

— da načela aktivne in miroljubne koeksistence čedalje bolj kažejo svojo življenjsko silo kot edina možna pot sodelovanja med narodi, kajti brez tega bi bil svet pahnjen v katastrofo nove svetovne vojne, ki bi sprčo strahotne uničevalne moči atomskih in vodikovih orožja ogrozila obstoj človeštva;

— da je sodelovanje med socialističnimi deželami in gibanji odločilnega pomena za ohranitev miru, kajti socializem že po svoji naravi zahteva mir, saj lahko samo v miru uresničijo svoje cilje — zgraditev boljšega sveta, kjer bo dela in kruha za vse ljudi na svetu, kjer bosta beda in pomanjkanje zbrisana s seznama tegob človeštva...

Za dokumente, ki so bili podpisani v Moskvi in Bukarešti je značilno predvsem to, da je v njih očrtana ne samo pot nadaljnjega razvoja odnosov med tremi socialističnimi deželami, da so ne samo zapisana načela medsebojnih stikov in sodelovanja, pota krepitve miru po vsem svetu, temveč da so ti dokumenti globoko realistični. S tem hočemo reči, da ne vsebujejo megleh želja in majavih upov, pač pa upoštevajo vse stvarne možnosti, ki morejo okrepiti stvar miru in socializma. Oglejmo si nekaj primerov tega realističnega obravnavanja mednarodnih in medsebojnih vprašanj!

Nedvomno je že napočil čas, da bi bile v Združenih narodih zastopane vse države, predvsem LR Kitajske s svojimi 600 milijoni prebivalcev. Zato so vlade treh dežel izjavile, da se bodo trudile, da bi v OZN res sprejeli te dežele, kajti brez tega svetovna organizacija ne bo mogla do kraja izpolniti svojih pomembnih nalog.

Nedvomno je že napočil čas, da vprašanje združitve Nemčije vzame v roke predvsem nemški narod sam, da je treba zategadelj upoštevati stike med obema deloma Nemčije itd. Zato sta se jugoslovanska in sovjetska vlada zavzeli za takšno, v sedanjih razmerah najboljšo pot.

Taisto lahko rečemo o umetnih pregradah, ki preprečujejo ali zavirajo normalni razvoj gospodarskega in kulturnega sodelovanja med narodi in državami, o zahtevi po prepovedi poskusov z atomsko in vodikovo bombo in še o vrsti drugih mednarodnih vprašanj.

Tudi glede medsebojnih odnosov so bili sprejeti stvarni sklepi tako v Moskvi kot v Bukarešti. Tako bo prišlo do nadaljnjega povečanja gospodarskega in kulturnega sodelovanja med našo državo in Sovjetsko zvezo ter Jugoslavijo in Romunijo. Tako bomo z Romunijo sklenili dolgoročni trgovinski sporazum, konvencijo o tehničnem in znanstvenem sodelovanju, in kulturni sporazum, strokovnjaki obeh dežel pa bodo proučili možnosti za zgraditev hidrocentral na Donavi.

Sodelovanje med Zvezo komunistov Jugoslavije ter KP Sovjetske zveze in Romunsko delavsko partijo na podlagi popolne enakopravnosti in načel marksizma-leninizma pa bo nedvomno prav tako velik prispevek k stvari socializma in miru.

● Na referendumu v Egiptu je dobil dosedanj ministarski predsednik Gamal Abdel Naser absolutno večino glasov in bil izvoljen za predsednika republike. Ljudstvo je hkrati v velikanski večini potrdilo novo egiptovsko ustavo. Točrat so prvič v zgodovini Egipta volili ženske. S tem referendumom se je začelo novo obdobje v zgodovini neodvisnega Egipta.

● Varnostni svet OZN je obravnaval zahtevo skupine arabsko-afriških dežel, naj bi obravnavali alžirsko vprašanje. Svet je ta predlog zavrnil z večino glasov.

● Francoski ministarski predsednik Guy Mollet je moral v petih mesecih enajdnajstkrat sprožiti v parlamentu vprašanje zaupnice. Nazadnje je parlament na ta način glasoval za vlado v zvezi z državnim proračunom in ustanovitvijo starostnega sklada za pokojnine.

● Gvaletalska policija je v ponedeljek streljala na študente, ki so množično demonstrirali proti vladnim ukrepom, napramenim zoper komunistično partijo. Kot vemo, je približno pred dvema letoma reakcija v tej deželi s krvavim državnim udarom strmovala tedanjo demokratsko vlado.

TA TEDEN NABIRAMO:

Cvet arnike 400 din, lile 220 din, bezga osutega 200 din, rjave mašice 200 din, rman 50 din, šentjanževke 140 din, plavice brez čaše 700 din, slezenovca 900 din, bele delezice 140 din.

List melise 150 din, slezenovca 200 din, dišave vijolice 150 din, šmarice 100 din, ozkolistnatega trpotca 50 din, gozdnega jagode 100 din, pekoče koprive 40 din, pelina 70 din, čreza 20 din.

Rastlina gladniška 40 din, rmana 36 din, materine dušice 36 din, šentjanževke 32 din, plitje kaše 180 din, hribske reze 260 din, jetičnika 100 din, njivske mašice 140 din, kravačega mlečka 100 din, urhovca 60 din.

Korenine repinca 180 din, bodeče neže 100 din, gladeža 63 din, trobentice 150 din, baldrijana 260 din, srčne moči 200 din, habata 20 din.

Lubje krljike 60 din. Seme jesenskega podleska 300 din, kumne (kime) 450 din.

V mestu 35 din, v zdravilišču 25 din in v ostalih podeželskih goščah 20 din od jesenine. Odkošče potrbno doleča, kdo je opravljen turistične takse v celoti in kdo plača polovico.

V odloku o prometnem davku, ki je bil prav tako sprejet, je značilna novost zvišanje prometnega davka na prodajo alkoholnih pijač. Dosejel je znašal 5, a je opravljen turistične takse v celoti in kdo plača polovico.

Predlog, ki ga je treba čimprej uresničiti

Na 8. redni seji občinskega ljudskega odbora Novo mesto 21. junija je predsednik okrajne trgovinske zbornice Jože Grčar poročal o predlogu, ki so ga dali potrošniki v Novem mestu: vsako nedeljo dopoldne naj bi bila v Novem mestu odprta mesnica. Potrebno po dežurni mesnici utemeljujejo s tem, da se meso zlasti v poletnih mesecih hitro kvari; kdor nima dobre šrambe, se mu meso, kupljeno v soboto, do nedelje spridi.

Trgovinska zbornica se s tem predlogom potrošnikov v celoti strinja, prav tako občinski ljudski odbor. Tudi kolektiv »Mesarija« ni nasproten predlogu, saj je prav tako v njegovem interesu, da zadovolji potrošnike. Občinski ljudski odbor je zadovoljen z delničarji Tajništva za gospodarstvo, da to zadevo čimprej uredi. Na isti seji je občinski ljudski odbor tudi pristal, da preide »Mesarija«, ki jo sestavljajo prejšnja mestna in zadržna mesarija iz državnega v zadržni sektor.

K prazniku I. brigade VDV na Mirni
Iskreno čestita kolektiv
»NOVOLES«
dolenjske lesne industrije
v Novem mestu

Spet lep dar JLA Beli krajini

Ravno leto je, ko so inženirski čete JLA dogradile most čez Kolpo pri Zuničih ter ga izročile v uporabo prebivalcem dveh sosednih republik. Davno željo prebivalstva tega področja je v 23 dneh uresničila jugoslovanska ljudska armada — in to brezplačno.

In prav te dni je JLA poklonila gospodarstvu Bele krajine podoban dar — zgradila je most čez Dobljčanko v Kanjažarici. Ta je sicer mnogo manjši kot v Zuničih in bolj lokalnega pomena, vendar prav tako lep dokaz pripravljenosti naše ljudske armade, da pomaga gospodarstvu in prebivalcem, kjer je potreba.

Od Dobljč do Svibnjaka pri Črnomlju ni nobenega mostu čez Dobljčanko za promet proti Maverlinu in ostalim vasi v tem delu Bele krajine. Majhen zaslišan most je bil le pri posestvu Okljuk, toda ni bil primeren za vozovni promet. Ta prometna pomanjkljivost je sedaj odpravljena z zgraditvijo trdnega mostu čez Dobljčanko zraven tovarne Belsad.

Gradnja tega mostu je bila v našteto že več let, vendar se je nihče ni lotil. Teren za premostitev je izredno težak. Na eni strani visok breg, na drugi nizina, vmes pa štiri metre globoke voda Dobljčanke. Tako je bilo treba poleg mostu napraviti na eni strani globok usek, na drugi pa nasip. Tehnično torej dokaj težka gradnja, zlasti ker je bilo treba po našteto zgraditi lesen most brez srednjih opornikov, takolimenovanih strahopet-most, kakršnih v naših krajih še nimamo. Podjetja niso bila navdušena za to tehnično

komplikirano delo, ki bi stalo po predračunu gotovo nad pol milijon dinarjev.

Prav tega dela pa se je lotil s svojo malo gradbeno četo potrošnik JLA iz garnizije Novo mesto tovaršila Miloš Pilič. Za praktični pouk gojencev svoje enote je potreboval primerno nalogo. Raje kot da bi delali za vajo in potem podrl, so se odločili za delo, ki bo ostalo in koristilo gospodarstvu. Ko so iskali primerni objekt, so zvedeli, da ta most čaka sposobnih graditeljev — pa so se ga lotili.

5. junija je prišel potrošnik Pilič s svojimi fanti v Kanjažarico. V gozdčku na levi strani Dobljčanke ob novih stanovanjskih blokih tovarne Belsad so si uredili taborišče, seveda iz šotorov, z lastno električno razsvetljavo. Takoj nato so pričeli z delom in to brez kakšne posebne tehnične opreme. Najprej je bilo treba zgraditi zaslišan in profilni most, kar spričlo globoke vode ni bilo lahko. Vse potrebni hrastov les so vojaki obdelali sami, deloma s tesalnjem, deloma so ga razžagali na rudniški žagi v Kanjažarici. Preden so pričeli s praktičnim delom, so morali napraviti usek v visok desni breg Dobljčanke, da so lahko spravljali težke hrastove trame na profil. Čeprav jih je pri delu poleg drugih težav oviral tudi dež, je bil most v glavnem dograjen že 20. junija. Za manj kot 30 moč, ki so brez tehničnih pripomočkov gradili ta most, je to vsekakor izreden delovni uspeh.

Ker so odobrnik po 7. redni seji obravnavali posamezne postavke družbenega plana, ni bilo večje razprave pred sprejemom

Tudi občinski družbeni plan predvideva porast industrijske proizvodnje nasproti proizvodnji v letu 1953, skupno za industrijsko panogo 100 odstotkov. Obetno pa se zniža vrednost gradbeništvu — za več kot polovico. V kmetijstvu je predvideno zvišanje vrednosti proizvodnje samo v živinoreji in gozdarstvu, v ostalih panogah pa bo ostala na isti ravni. Z letošnjimi investicijami za kmetijstvo, ki bodo znašale nad 8 milijonov din ali tretjino vseh investicijskih sredstev občine, bodo ustvarjeni pogoji za hitrejšo dvigovanje kmetijske proizvodnje.

Ker so odobrnik po 7. redni seji obravnavali posamezne postavke družbenega plana, ni bilo večje razprave pred sprejemom

10 let zdravstvenega doma v Novem mestu

V soboto 16. junija je bila v Novem mestu skromna, toda prijetna proslava 10-letnice zdravstvenega doma. Razen zdravstvenih delavcev so se proslave udeležili zastopniki občinskih inštansi, ki so bili v službi. Pri znanjih je bilo 14 let službe in na osnovi tega prejema mesečno invalidsko pokojnino v znesku 5.960 din. To je samo nekoliko manj kot znaša začetna plača uslužbenca z nižjo šolsko izobrazbo. Poleg tega ima Pavlinova v najemu vrt in njivo, kar vse sama obdeluje, ima pa tudi sorodnike. Torej ni res da nima dohodka, zlasti pa socialno ogrožene ljudi, privedi do napačnega zaključka o naši stvarnosti. Znano je, da gre pri nas zelo velik del narodnega dohodka

Predsednik Sveta za zdravstvo pri OLO tv. Avgust Jazbinšek je čestil kolektiv ob tej pomembni obletnici in se mu zahvalil za njegovo prizadevanje v korist dolenjskih ljudi.

K.M.

Povečana proizvodnja jugoslovanske industrije

V prvih mesecih tega leta je jugoslovanska industrija povečala proizvodnjo za 4 odstotke v primerjavi z lanskim obdobjem januar — maj. Proizvodnja bi se dvignila pravzaprav za 7 odstotkov, če ne bi letos februarja prišlo do izpada proizvodnje za 8 odstotkov zaradi vremenskih neprilic. Najbolj je narasla v tem času proizvodnja papirja postopoma pa narasla tudi proizvodnja črne in barvaste metalurgije, prav tako na predvidenju povečanje v industriji nafte.

Novi most čez Dobljčiko med gradnjo

Tudi po tehničnem sestavi je most zelo zanimiv. Čeprav je dolg 18 metrov, stoji samo na betonskih podstavkih na obeh bregovih. Sredino mostu držita pokoncu dva trapeza, podobno kot lok na železnih mostovih. Most je ves iz hrastovega lesa, njegova nosilnost pa je navzgor vseh sistemov najmanj 12 ton. Sirok je štiri metre. Prav gotovo bo dolgo let služil splošnemu prometu, zlasti še, ker je vozila zalito z asfalтом. Most bo koristil tovarni Belsad, ki ima na drugi strani Dobljčanke svoje stanovanjske stavbe, kjer bo tudi bodoči kulturni dom Kanjažarice, tam imajo tudi

športne prostore in naprave, koristno bo služil državnemu posestvu Okljuk, enako pa tudi prebivalcem za osebni in vozovni promet v smeri Jeselnika, Maverlina in ostalih predelov na levi strani Dobljčanke. Če most bodo lahko vozili tovorni avtomobili.

S to novo delovno akcijo je naša armada ponovno dokazala, da je del naroda in zato svoje, za primer potrebe obrambe do mobilne pridobitve strokovnega znanja s pridom in poštvalnostjo uporablja tudi za civilne potrebe in krepitve gospodarstva.

S to novo delovno akcijo je naša armada ponovno dokazala, da je del naroda in zato svoje, za primer potrebe obrambe do mobilne pridobitve strokovnega znanja s pridom in poštvalnostjo uporablja tudi za civilne potrebe in krepitve gospodarstva.

Družbeni plan in proračun občine Novo mesto sprejeta

O nekaterih značilnostih letošnjega družbenega plana in proračuna novomeške občine smo že poročali. Na 8. redni seji 21. junija je občinski ljudski odbor sprejel po daljši razpravi družbeni plan za proračun. Seji so prisostvovali tudi ljudski poslanci ing. Vilma Pirkovič, Franc Krese in Franc Pirkovič.

planu. Ustavili so se pri postavki gostinstva, ki predvideva porast prometa za 22 odstotkov, bo kmetijsko gospodarstvo ena to povečanje ni dovolj utemeljeno spričlo slabe turistične sezone. Predsednik občine Maks Vale je pojasnil, da namerava občinski ljudski odbor proučiti cene v gostinskih obratih, če bi jih morda bilo mogoče kaj znižati.

popravila potov. Res je sklep zbol, za volitev ehvenca za vse, težko pa je dobiti na zbor volitev nad polovico vseh volitev. Tako marsikje ostane pripravljenost večine prebivalcev, da si z lastnimi prispevki uredijo pota, neizkoriščena zaradi nekaj malomarnih vaščanov.

Proračun: 119.280.000 din

Proračun družbenega plana je ljudski odbor sprejel s odlokom o stopnji amortizacije in višini obresti od osnovnih sredstev za posamezne panoge. Takol nato so se lotili občinskega proračuna. Ta znaša 119.280.000 din dohodkov in toliko izdatkov. Za proslavo in kulturo je določenih nad 42 milijonov dinarjev, za zdravstvo 10 milijonov, za socialno skrbstvo 12 milijonov din itd.

Za izravnavo dohodkov z izdatki je bil občinski ljudski odbor tako kot ostali odbori pristojni uvesti nekatere občinske doklade. Tako je sprejel odlok o zvišanju prometnega davka na promet v trgovini na drobno za 2 odstotka, od katerega pa so izvezli prehrambeni predmeti in tobakni izdelki. Prav tako je sprejel odlok o občinskih dokladah na dohodeke iz kmetijstva, obrti in svobodnih poklicih. Doklada na dohodeke iz kmetijstva znaša za vso občino od 4 do 5 odstotkov. Pri tem so vasi v občini razdeljene na tri razrede. Doklada na dohodeke iz obrti znaša za proizvajalne stroške do 10 odstotkov in na dohodeke svobodnih poklicev 15 odstotkov. Višina doklade na dohodeke od obrti je odvisna od višine davčne osnovne.

Veliko razprave je bilo o predlogu razdelitve vasi v občini na tri razrede glede višine doklade na dohodeke iz kmetijstva. Na predloge odbornikov je bilo treba nekatere vasi razmestiti v nižji, nekatere pa v višji razred. Sklep je bil zmanjšati popravki sprejet. Po njem bodo davčni zavezanci, ki imajo dohodek od kmetijstva, plačevali občinske doklade v najbolj oddaljenih in psovskih vseh po 4 odstotke, v manj pasivnih in takih bližje prometnih vseh po 5 odstotkov, v nižinskih ob prometnih vseh pa 6 odstotkov.

Nov je tudi odlok, ki so ga sprejeli na tej seji o turističnih taksah. Te znašajo v glavni sezoni za gostištva v mestu 50 din, v zdravilišču Smarške Toplice pa 30 din, izven sezone znaša taksa

Ce pišemo v inozemstvo, pišimo resnico!

V »Prosvet«, glasilo Slovenske narodne podporne jednote v ZDA, je bila letos 17. IV. objavljena prošnja, ki jo je listu poslala Mery Krause Blatinik iz mesta Wauupun, država Wisc. V objavljeni prošnji piše med drugim:

»Danes sem dobila pismo od Ane Pavlin iz Skočjana na Dolenjskem. Ona prosi za pomoč. Mož ji je umrl to leto in se nahaja v zelo obupnem stanju. Bila je babica in je sedaj v pokopju. Prosi za obleko ali kar že, vse ji bi prav prišlo. Zlasti prosi tiste, ki so doma od Skočjana, da ji pomagajo. Sedaj je stara 79 let. V tej dreglinji si ne more pomagati, če nima dohodka. Vsem bo zelo hvaležna za vsako darilo...«

Nihče nima nič proti, če kdo komu kaj podari. Toda v prošnji so navedene neresnične stvari, ki utegnejo pri ljudeh, ki ne poznajo naših razmer, zlasti pa slab ljudski oblasti za socialno ogrožene ljudi, privedi do napačnega zaključka o naši stvarnosti. Znano je, da gre pri nas zelo velik del narodnega dohodka

za socialno in zdravstveno zavarovanje ljudi. Samo za socialne podpore in plačevanje zdravstvenih stroškov revnih in takih, ki so po zakonu oproščeni plačevanja, za štipendije revnim učencem in podobne izdatke, je šlo lani iz okrajnega proračuna nad 130 milijonov din. Tu niso vsište pokojnine, ki jih izplačuje socialno zavarovanje, invalidnine, ki jih izplačuje republika ali zveza in druge dajatve.

Tudi Ana Pavlin je med upokojenci. Bila je dolga leta privatna babica, po vojni pa 7 let v državni službi. Pri znanjih je bilo 14 let službe in na osnovi tega prejema mesečno invalidsko pokojnino v znesku 5.960 din. To je samo nekoliko manj kot znaša začetna plača uslužbenca z nižjo šolsko izobrazbo. Poleg tega ima Pavlinova v najemu vrt in njivo, kar vse sama obdeluje, ima pa tudi sorodnike. Torej ni res da nima dohodka, zlasti pa socialno ogrožene ljudi, privedi do napačnega zaključka o naši stvarnosti. Znano je, da gre pri nas zelo velik del narodnega dohodka

KOLEKTIV TEKSTILNE TOVARNE
»NOVOLEKS«
Novo mesto
ČESTITA K PRAZNIKU BORCEV I. BRIGADE VDV
»NOVOLEKS« nudi svojim cenjenim odjemalcem kvaliteten blago v novih vzorcih, ki jih lahko dobite v prodajalni »NOVOLEKS - MANUFATURA« na Glavnem trgu v Novem mestu.

OB PRVI ŠTEVILKI ,Dolenjskega kmetijstva'

Kmetijstvo in zadružništvo sta v ospredju reševanja naših gospodarskih vprašanj. V vseh zadnjih letih je bilo v obliki najrazličnejših poskusov (rešitev), poskusov in ostale pomoči vloženo v napredek našega kmetijstva velikih sredstev. Z ozirom na zastalost, kakršna je v kmetijstvu, pa se je ta pomoč malo poznala. Tako smo v posameznih panogah zaostali, na drugi strani pa smo premalo skrbeli, da bi z vloženi sredstvi krepili družbeno proizvodnjo in sredstva in socialistične odnose na vasi.

Ob vsem tem je treba seveda razumeti, da smo morali vse doslej največ finančnih sredstev vlagati predvsem v zgraditev industrije in ostalih večjih objektov, ki nam zdaj, ko so dograjeni, dajejo možnosti, da bomo lahko vlagali tudi v kmetijstvo, ki je bilo doslej vsakomur malo blizu. Pri tem jasno, da bodo sredstva, ki jih bo dajala država in, ki jih bodo ustvarjale kmetijske zadruge, uporabljene predvsem za zgraditev takih objektov in naprav, s katerimi bomo urejali kmetijska posredstva, za nehalizacijo v kmetijstvu, za semensko službo, selekcijo živine, plantažne nasade v vinogradništvu in sadjarstvu ter za ostale stvari, ki jih bodo pripravile zadruge.

Razprave, ki so bile v zadnjih mesecih pri oblatnih in političnih organih, kot n. pr. posvetovanje pri tovarših Titu, IV. plenem Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije v jeseni 1955 in dr., so pokazale našemu gospodarstvu jasno pot. Družbeni plani republik, okrajnih in občin govore o razvoju kmetijstva. Tako vidimo iz zveznega državnega plana, da je predvidenih za kmetijstvo 55 milijard dinarjev, medtem ko jih je bilo lani 41 milijard; letos torej 14 milijard več. Za naš okraj je na razpolago 38 milijonov dinarjev v investicijskem skladu in 27 milijonov dinarjev v skladu za pospeševanje kmetijstva, medtem ko so pri občinah ljudskih odborov skladi za ureditev veterinarske službe, Kmetijske zadruge so poleg tega doleteli iz svojih dohodkov 9 milijonov dinarjev za razvoj kmetijstva na svojem področju.

Ce upoštevamo, da imamo v okraju več nedograjenih objektov, ki so namenjeni neposredno razvoju kmetijstva na Dolenjskem, potem vidimo, da je za ureditev vseh vprašanj še premalo sredstev. Nedokonača je umetna osemenjalnica, veterinarska bolnišnica in mlekarica, ki so brez dvoma trije osnovni stebri za nadaljnji razvoj živinoreje na Dolenjskem. V izgradnji je vinska klet v Metliki in izpopolnitev tovarne Belsad v Črnomlju, ki sta osnovna obrata za predelavo pridelkov našega sadjarstva in vinogradništva. Tu stojimo pred resnimi vprašanji novih, dodatnih denarnih sredstev, ki jih okrajni ljudski odbor sam ne more reševati. Treba je iskati pomoč tudi od drugih.

Dosedanji uspehi — zasluga kmetijskih zadrug

V okraju smo dosegli v zadnjih letih vidne uspehe, v razvoju kmetijstva na državnem in privatnem področju. To nam potrjuje porast števila goveje živine, prašičev, povečanje hektarskih donosov v poljedelstvu in veliko zanimanje naprednih kmetov za izboljšanje kmetijstva.

tarskih donosov v poljedelstvu in veliko zanimanje naprednih kmetov za izboljšanje kmetijstva. Pri tem so brez dvoma odigrale glavno vlogo kmetijske zadruge, ki so z organizirano kmetijsko pospeševalno službo pomagale kmečkemu proizvajalcu neglede na področje lastništva, da brez dobrega gnojenja izbire semen, in živine ter brez dobre mehanizacije ni večjih hektarskih donosov in ne naprednega kmetijstva. Kmetijski strokovnjaki so imeli v zadnjih letih nešteto predavanj, poskusov in ostalih oblik pripravevalnega dela med kmetovalci na vasi; o vsem tem so obsežno razpravljali tudi občni zbori kmetijskih zadrug, ki so bili, razen v nekaj primerih, povsod zelo dobro obiskani.

Tovariš Kardelj je govoril na nedavnem II. plenumu Glavne nadaljnega razvoja našega kmetijstva in kmetijstva. Pred dnevi je bil plenem Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, kjer so prav tako razpravljali o kmetijskem zadružništvu v Sloveniji.

Iz referata tovarša Kardelja in zaključkov plenuma SZDL Slovenije vidimo, da je zadružništvo le napravilo, dober korak naprej v razvoju kmetijstva in da je taka organizacijska oblika, kakršna imamo zdaj v kmetijskih zadrugah, sposobna reševati vsa vprašanja, ki se pojavljajo v kmetijstvu, treba pa jo je izpopolnjevati in prilagajati krajevnim razmeram. V okraju imamo, močne in široke kmetijske zadruge. Večje, močnejše zadruge so dosegle lepe uspehe v kmetijski pospeševalni službi, pozabljale pa so na dolžnost, da morajo krepiti družbeno sredstva na vasi in s tem omogočati hitrejšo preobrazbo vasi.

Poslovne zveze so le nove organizacijske oblike, ki jih zahteva doseženi razvoj zadružništva

Posamezne kmetijske zadruge so pozabljale, da so sredstva, ustvarjena pri odkupu lesa in kmetijskih pridelkov, prav tako družbena last in da veljajo za iste ista načela kot pri uporabi ostalih družbenih sredstev. Kmetijske zadruge jih sme uporabljati za krepitev tistih delavosti, preko katerih se povezujejo s privatnimi kmečkimi gospodarstvi zato, da bi pri teh ustvarila zanimanje za to povezovala in za dvig kmetijske proizvodnje. Le tako, bo združba s svojimi proizvajalnimi sredstvi, s raznimi uslugami in z odkupom organizirala in sodelovala v tej zamenjavi, le tako bo postala glavni in bistveni razširjena obnova. Za tak način dela imajo naše zadruge dovolj možnosti, ne da bi postavljale vprašanja lastništva zemlje. Tovariš Kardelj je nedavno jasno povedal, da ni važno, kdo je lastnik zemlje, temveč je važno, kako je organizirana proizvodnja, čigava so osnovna sredstva in kakšni so uspehi take proizvodnje. Doseženi razvoj zadružništva in nove naloge nam narokujejo, da začnemo z organizirano proizvodnjo, ki bo omogočila, da bodo zadruge lahko organizirale večje akcije v kmetijstvu.

V Sloveniji in tudi drugod snuje v zadnjem času kmečka mladina pri kmetijskih zadrugah svoje odseke, ki se imenujejo aktiv mladih zadružnikov. Ti aktivisti se sedaj pojavljajo in rastejo kot gobe po dežju. Kaj delajo in kaj nameravajo?

Ze daj časa je kmečka mladina čutila potrebo po načrtnem gospodarskem in strokovnem usposabljanju in naprednem kmetijstvu. Ljudska tehnika Jugoslavije je bila prva, ki je pred leti začela z organizacijo krožkov in društev kmečke mladine, v katerih je dobivala mladina tehnično vzgojo. Mnogi takšni aktivisti so se uveljavili, vendar množično mladine niso zajeli. Ko je pred kratkim dala pobudo za osamosvojitve tega že začtega dela zadružna organizacija, so pod njenim okriljem začeli rasti novi aktivisti izredno hitro.

Mladina, kot večni revolucionarni element, prav dobro čuti, da so sedanje oblike gospodarjenja na vasi zastarele, da se v njihovem okviru ne more gospodarsko izživljati, zato deloma beži iz vasi, deloma pa na naravnost zahteva modernizacijo kmetijstva. Proces modernizacije kmetijstva, ki je v naših pogojih nujno vezan na socialistično preobrazbo vasi, zahteva ljudi s široko tehnično agrarno in politično izobrazbo. Vse to pa naši mladinci dajo ravno aktivisti mladih zadružnikov, katerih glavna naloga naj bo: vzgojiti

proizvodnji, predelavi in v trgovini. Organizacija poslovnih zvez bo omogočila, da se bodo sredstva iz kmetijstva zbirala pri kmetijskih zadrugah, ne pa vedno »goraj«, kjer ne služijo neposredno kmečki proizvajalci. Ze doslej se je pokazalo pri sestavljanju planov kmetijskih zadrug, da le-te niso imele na razpolago dovolj sredstev, ko je šlo za uresničitev te ali one večje naloge, ki bi koristila njihovem članstvu ali območju celotne občine. Dostikrat so zato taka sredstva porabili za druge namene in jih marsikdaj dajali tudi nazaj privatniku.

Brez sodelovanja s političnimi organizacijami in odbori ljudske oblasti ne bo šlo

Ce pa hočemo pravilno urediti izpopolnitev v kmetijskem zadružništvu, moramo ugotoviti, da zadružna organizacija same niso sposobne ustvariti vsega, kar je potrebno za teko socialistično akcijo na vasi. Za to se morajo zavzeti tudi vse politične organizacije, tako okrajne kot občinske. Veliko več sodelovanja bomo morali ustvariti tudi med občinskimi ljudskimi odbori in kmetijskimi za-

drugami, kar velja zlasti za tiste občine, ki imajo v svojem območju več zadrug. Ko ocenjujemo dosedanje delo zadrug ugotavljamo, da se v posameznih zadrugah pozna aktivnost članov Zveze komunistov in Socialistične zveze kot nosilcev napredka pri socialističnem razvoju vasi. Tako pomoč zadrugam pa morajo začeti dajati vsi komunisti in člani Socialistične zveze v okraju. Upravni odbor Okrajne zadružne zveze je na nedavni seji razpravljal o ustanovitvi poslovnih zvez in o ostalih načrtih. Ugotovili je, da bo treba dajati upravnim odborom kmetijskih zadrug več pomoči. O vseh glavnih vprašanjih zadružništva in kmetijstva v okraju, bodisi z gospodarsko-organizacijske ali strokovne strani, pa naj bi več kakor doslej pisal tudi »Dolenjski list«, ki je najbolj razširjen časnik v okraju. Zato bo »DOLNJSKO KMETIJSTVO« izhajalo vsak mesec kot priložnost Dolenjskega lista. Vabimo vse kmetijske zadruge in njihove člane v okraju, da sodelujejo v prispevki in izmenjavo dosedanjih dobrih izkušenj našega dela.

Viktor Zupančič
predsednik Okrajne zadružne zveze

Dobro seme - dobra žetev

Vsakdo se je že lahko prepričal, da je odvisen pridelek žit in krompirja predvsem od kakovosti semena. Pridelki žit se pri istih pogojih obdelave in gnojenja zelo razlikujejo. Kdor je v zadnjih letih nabavil priznana semena, se je lahko prepričal, da je imel mnogo boljše hektarske prideleke. Ker ni moglo vsem interesom nabaviti priznanih semen žit si lahko, kdor ima voljo za izboljšanje pridelka, na svojem posevku odbere najboljša semena. Takšno boljše seme si pridobimo tako, da pred žetvijo narežemo najboljša

klase pšenice ali ječmena. Pri tem bomo jemali klase od najboljših rastlin — od tistih, ki so najmanj napadene po boleznih, so odporne proti poletni in imajo v klasi čim več dobrega zrna. Na ta način bomo na prvi odbrali za seme vse, kar je po naši oceni najboljšo in najpomembnejše za seme.

Odbrane klase oziroma njihovo seme uporabimo v jeseni za razmnožitev na manjši parceli in si bomo s tem pridobili mnogo boljše seme, kot izvoljeni mladincev. Podobno je z žetvijo za celotnega pridelka neke vrste žita. —OV—

70-letnica kmetijske šole na Grmu

Letos proslavlja Kmetijska šola na Grmu 70-letnico svojega obstoja in uspešnega delovanja. Ustanovljena je bila 18. septembra 1873. leta na Slapu pri Vipavi, na pobudo tedanjega Kranjskega deželnega odbora, z namenom, da strokovno izobrazi slovenskega kmetovalca.

Ze v začetku svojega delovanja — kot »Vinorejska in sadjarska šola« — je začela poučevati v slovenskem jeziku. Ker pa je bila preveč na meji bivše vojvodine Kranjske in prebivalci podobne so v Gorici, poleg tega so bile prometne razmere tedaj slabe, je bila šola slabo obiskana. Tudi pouk je bil za splošne potrebe bivše vojvodine Kranjske preozek, saj se je poučevalo v glavnem le sadjarstvo in vinogradništvo s kletarstvom. Zato se je že po nekaj letih pokazala potreba, naj bi se šola preselila kam na Dolenjsko.

Končno je deželni odbor sklenil, naj se kupi v ta namen grajsko posestvo Grm pri Novem mestu. Po končanih potrebnih po-

pravilih ter prezidavi grmškega gradu, nabave potrebnih učnih pripomočkov in živine, se je oktobra 1886. leta, torej pred 70 leti, šola preselila iz Slapa pri Vipavi na Grm pri Novem mestu. V novih okoliščinah, zaradi velikega posestva, je bilo treba razširiti pouk še na poljedelstvo, živinorejo in sploh na vse kmetijske panoge, ter tako tedanjo slajensko šolo spremeniti v popolno kmetijsko šolo z naslovom »Vinarsko-sadjarska in poljedelska šola na Grmu«.

Preselitev šole na Grm je pomembni datum za kmetijstvo Slovenije, zlasti pa za Dolenjsko. Od leta 1886 do 1938 je imela šola 24 letnikov dvoletne in 23 letnikov enoletne šole ter 17 letnikov dvoletne zimske šole. Od osvoboditve pa do danes je šola prehajala v razne oblike, od trimesečnih tečajev za brigadirje, enoletne kmetijske šole ter zimske kmetijske šole. V sedemdesetih letih svojega delovanja je vzgojila čez

1500 naprednih kmetovalcev, ki so znatno vplivali na razvoj slovenskega kmetijstva s svojim praktičnim vzgledom, strokovnimi nasveti in organizacijskim delom. Mnogi absolventi so kot borci ali aktivisti med okupacijsko sodelovanjem v narodnoosvobodilni borbi. Značilno za grmško šolo je, da je

od svojega obstoja do danes vzgajala kmetijski strokovni kader iz vseh slovenskih vseh Slovenije.

Danes posluje šola v starih poslopjih, zidanih leta 1876. Ta poslopja pa so bila za potrebe šole in posestva, kakor je že omenjeno, preurejena iz stare graščine. V zadnjih 30 letih se poslopja šole

Cez 1500 naprednih kmetovalcev je v preteklih 70 letih vzgojila kmetijska šola na Grmu, ki bo letos spet upeljala zimsko dvoletno šolo.

in posestva niso obnavljala niti modernizirala. Poleg tega je bila šola za časa okupacije večkrat zasedana po vojaških sovražnih formacijah, ki so jo precej demoralizirale. Leta 1944 je bila bombardirana in je bil porušeno jugovzhodni del poslopja, uničenih je bilo več učil in internatske opreme.

V okviru proslave 70-letnice si je pripravljali odbor zadaj kot prvo nalogo, da obnovi šolska poslopja, učila in deloma gospodarske objekte, ki služijo šolskemu pouku, da bi šola spet dobila pravo lice in da bi mogla mladim čim boljše vzgajati, obenem pa šolati zadružnike in jih usposabljati za organizirano delo pri pospeševanju kmetijske proizvodnje in socialistične preobrazbe na vasi.

Letos bo šola začela sprejemati poleg gojencev v enoletno kmetijsko šolo tudi gojence za zimsko šolo, ki bo trajala dve zimi, in sicer od 1. novembra do 31. marca. Med letom bi pa bili tudi razni kmetijsko-strokovni tečaji. Vse kmetijske zadruge v našem okraju imajo zagotovljena finančna sredstva za šolanje svojih kadrov. Pa tudi občinski ljudski odbori imajo na razpolago sredstva v zvezi s tem.

Pripravljali odbor za proslavo 70-letnice predvideva poleg proslave, ki bo trajala več dni, tudi okrajno kmetijsko razstavo: ta razstava naj bi bila manifestacija uspehov celotnega kmetijstva Dolenjske.

Inž. Milan Bračič

Bralcem »Dolenjskega kmetijstva«!

Sporočite uredništvu »Dolenjskega lista«, Novo mesto, kakšne poljudne ter rokovne članke in nasvete bi radi brali v prilogi »Dolenjsko kmetijstvo«, ki jo izdaja Okrajna zadružna zveza. Na vprašanja in želje bodo odgovarjali člani OZZ in kmetijski strokovnjaki našega okraja.

Po težkem delu se prilice zagoda dobrega kruha in kozarec pristnega cvička

Obračun dobrih gospodarjev

Občni zbor Okrajne zadružne zveze v Novem mestu je pokazal, da so kmetijske zadruge v letu 1955 navzlic nekaterim slabostim dobro gospodarile

Iz poročil na občnem zboru OZZ Novo mesto 26. junija 1956, o katerem bomo v prihodnji številki podrobneje poročali, je bilo ugotovljeno, da se Kmetijske zadruge iz leta v leto gospodarsko krepijo in da se kmetije-zadružniki vse bolj združujejo v zadružni organizaciji. Samo v letu 1955 je pristopilo 1037 novih članov.

Danes že lahko trdimo, da so kmetijske zadruge gospodarske organizacije, ki predstavljajo družbeno upravljanje kmetijske proizvodnje. Zadružne skupščine (občni zbori) se vedno bolj uveljavljajo. Vsebinsko razpravljajo volitve upravnih odborov niso več le formalnost, ampak osnovna vsebina, ki zajema poročila o delu upravnih odborov, o upravljanju z zadružnimi sredstvi, ter o uporabi zadružnih skladov. Kako močno je poraslo to zanimanje kmetov, potrjuje dejstvo, da je na občnih zbiorih sodelovanje nad 70% članov, v nekaterih manjših zadrugah pa tudi 90%.

V UPRAVNE ODBORE JE IZVOLJENIH VEČ MLADIH ZADRUŽNIKOV IN ŽEN

Slabost upravnih odborov v letu 1955 je bila v tem, da niso imeli mladih članov, ki bi se usposabljali za bodoče gospodarje kmetijskih zadrug. Od skupnega števila članov v upravnih odborih je letos 4% mladincev, medtem ko leta 1955 ni bil dosegan niti 1% izvoljeni mladincev. Podobno je z ženami: v kmetijskih zadrugah je v nove odbore je

izvoljenih 21 žena-zadružnic, medtem ko jih je bilo v l. 1955 le 6. To nam pove, da se tudi žene uveljavljajo v gospodarjenju zadrug, kar je razumljivo, saj je prav pospeševanje drobne proizvodnje, kot n. pr. selekcija kokoši, vzreja pujskov, gojenje povrtin in podobno, tisto, kar predstavlja pri drobnem gospodarstvu precejšen dohodek.

ZADRUŽNI ODBORI SO NAŠLI VSEBINO DELA

Od 40 kmetijskih zadrug imajo v 37 organizirane živinorejske odseke, v 33 sadjarsko-vinogradniške, v 21 poljedelske, v 30 strojne odseke, v 10 čebelarke, v 10 odbore zadružnic in v 26 hranilno-kreditne odseke. Res je, da niso vsi odbori aktivni, kar je slabost celotnega okrajnega KZ, večina pa jih vendar krepko posega v vprašanja in razvoj kmetijskega gospodarstva. Neredki so primeri, da živinorejski odbori odbirajo govedo, živino od dobrih krav-molnic, ki dajejo preko 2500 litrov mleka in celo do 4408 litrov. — Danes je večina kmetov že spoznala dobre in slabe lastnosti krav, ki jih potrebujemo za pro-

izvodnjo mleka; sprevidele so, da je napredek možen le s stalno kontrolo nad proizvodnjo in z odbiro najboljših plemenskih živine. Podobno je tudi z ostalimi odseki kot so sadjarski, poljedelski in drugi, ki se uveljavljajo na svojem področju dela. Ta način omogoča, da si zboljšujemo proizvodnjo po kakovosti in količini in s tem dvigamo dohodek sebi in družbi.

SKLADI KMETIJSKIH ZADRUG SO POBLAGA ZA USPEŠNO GOSPODARJENJE

Kmetijske zadruge so zaključile poslovno leto 1955 s 55 milijoni 866.000 din dobička. Ta sredstva, ki ne predstavljajo majhne vrednosti, so po predpisih prepuščena zadrugam, da same gospodarijo z njimi. Tako imajo zadruge materialno osnovo, da si utrjujejo svojo gospodarsko moč in da nudijo pomoč svojim članom. Od celotnega dohodka je dodeljeno za pospeševanje kmetijstva 9.530.000 din kot prispevek v raznih oblikah — pri nabavi semen, sadnih dreves, zaščitnih sredstev in podobno. To je najuspešnejša oblika dela kmetijske zadrge. Vsi naši kmetovalci naj se še čvrsteje oklenejo svojih KZ. Kajti tako se bodo organizirano in najbolj učinkovito korili za napredek iz zaostalega in razdrobljenega kmetijstva in krepili gospodarsko moč svoje zadruge. Saj je prav KZ tista, ki s svojimi sredstvi lahko obnavlja naše kmetijstvo in mu pomaga k napredku. Stane Somrak

Kakšen pridelek pričakujemo letos?

Rdeča detelja je dala odličen pridelek, vendar je v njej veliko več trave — njivske stoklase, kar skoraj polovico zmanjšuje vrednost sena. Črna detelja in lucerna sta bili v prvem odkupu prav dobri, na gnojenih naliha celo odlični. Ponekod je dež pa galgal pri spravljajcu. Do 18. junija so ljudje pospravili zelo malo sena. Sedaj ovira košnja dež, ko je bilo pa vreme ugodno, se nobenemu ni mudilo na travnik. Pridelek bo po količini prav dober, po kakovosti pa zaradi pozne košnje zelo slab.

Cešnje so letos zelo slabo obrodila. Računamo samo s kakimi 10 odstotki lanskega pridelka. Črešnjavec letos ne bomo pili.

Ječmenu pri dozorevanju nagaja dež. V splošnem je sedaj lepo vreme, sicer pa so posevki redki. Če ga rja ne bo temeljite strla, bo pridelek dober, vendar ne prav dober.

Pšenice domaćih sort so v mnogih krajih že polegle. Selekcije sorte se povsod stojijo. Zrnte se zaliva vendar prepočas. Pri nevarnosti močnega napada rje. Po sedanji oceni bo pridelek srednji.

Krompir v glavnem kaže dobro, kjer so sadili celega ali vsaj pravilno rezali. Koder so sadili drobne kornije je poznalo samo po eno steblo. Korolanske hrošča je na pretek — kmetovalci premalo prašajo. V kakšnih 10 — 14 dnevih pričakujemo prvi močni napad plesnobe. Kjer bi močan, bo šlo čez polovico pridelka po vodi. Pomagamo si s škropljenjem s 1% bakrenim apnom ali pa z 3 odstotnim Dithanom. Koruza počasi rine kvišku, manjka ji toplote. Ako dobimo toplo in sončno vreme, lahko pričakujemo dober pridelek. Vlaže je v zemlji za kormu že dovolj.

Pesti bo treba pomagati z dječimi gnojili, ki jih prav sedaj potrebujemo.

Vinogradi kažejo na srednji pridelek. Marsikdo je že zamudil prvo skropjenje. Antiperonosna služba pa je zahtevala še drugo 24. junija.

V sadovnjakih jablane počivajo. Lanskoletni krhji bodo prav dobri v letošnji zimi in prihodni pomladi.

Ing. Rado Linšner

Aktivisti mladih zadružnikov

naprednega zadružnega gospodarja.

KDO SO ČLANI AKTIVOV MLADIH ZADRUŽNIKOV?

Člani lahko postanejo vsi mladi kmečki fantje in dekleta, stari od 10—25 let, ki se prostovoljno vključijo v aktiv in sodelujejo pri izvajanju programa, obenem pa delujejo v kmetijski zadrugi in njenih odsekih. V teh aktivih bo mladina, kot je že uvidoma povedano, dobila strokovno znanje in gospodarsko politično razgledanost, kar bo budilo v njej ljubezen do kmečkega poklica in naše socialistične domovine. Vztrajala se bo k samostojnosti, odgovornosti in pa k skupnemu reševanju gospodarskih nalog. Nes teorijo, predvsem s prostovoljnimi vključevanjem v izvajanje gospodarskega programa KZ in političnega programa aktivna, bo mladina rasla in se prevzajala. Učenje s praktičnim delom bodo morali mladinci omogočiti tovariši s kmetijsko prakso, šolniki in vsi javni delavci.

KAŠKNE PRAKTIČNE NALOGE AKTIVISTOV SEDAJ LAHKO IZVAJAJO?

Naloge so zelo različne. Naloge in programi morajo biti predvsem prilagojeni potrebam

bodočega gospodarskega razvoja posameznega področja. V programu morajo zajeti vse naloge, ki naj imajo trajnejši značaj, biti pa morajo na vsak način prilagojene starostnim stopnjam mladine. Nekatere naloge so skupne, značaj (ureditev skupne mladinske sadne in gozdne drevesnice, šolskega vrta itd.), druge pa predstavljajo delo vsakega posameznika v programu aktivna (osmerna vzgoja prašičev, vzgoja piščancev, negovanje sadnega drevja, vkuhanja itd.).

Vsak mladinec in mladinka v aktivu prostovoljno sprejme program, katerega potem izvajajo v aktivu dobi navodila, vzvaja, v aktivu dobi navodila, vzvaja, mu bo pa tudi aktiv pomagala, da bo prišel do potrebnega materiala za izvajanje naloge. Predlogi za delo najmlajših, nekako od 14—16 let:

1. Ureditve in nega šolskega vrta, katerega lahko premeunjejo v mladinski vrt. Na njem naj se goji zelenjava, cvetlice, uredijo tople grede itd.
2. Nega gozda. Mladinci vzgoji na nekaj kvadratnih metrov gozdne sadike in se učijo nege gozda. Pomaga ji skušen gozdar.
3. Varovanje ptic; izdelovanje krmilnih hišic, valilnih zabojev in opazovanje ptic.
4. Opazovanje vremena; vode-

nje mesečnega pregleda o toploti, količini padavin, seznanjanje z vremensolovjem.

5. Priučitve se izdelovanju lesenega orodja in spoznavati podobne izdelke. Izdelovanje maket, sušil, silosov itd.

Za starejše mladince pa so predvidene težje naloge:

1. Spoznavanje domačih travnikov: trave in pleveli.
2. Nega travnika.
3. Gnojenje in izkoriščanje travnika. O tem vodi mladinec pisne zapiske, za katere naj bi izdelal enotne formulacije za ves krožek. Svoje nasvete predloži aktivu, kjer ugotovijo potrebo po skupni akciji, kot so melioracije, peskanje itd.
4. Ureditve skupne travne parcele za opazovanje in pridelovanje semen.
5. Izvajanje sortnih polzkusov.
6. Izvajanje gnojilnih in drugih polzkusov.
7. Ureditve kmečkega gospodarstva.
8. Skupne vaške naprave.
9. Spoznavanje, ocenjevanje in uporaba strojev. Mladince je treba seznaniti s tem, da je večji stroj proizvodno sredstvo, ki kot družbena lastnina lahko koristi razvoju vasi.

Ing. Rado Linšner

Novice iz kočevskega okraja

Odborniki občinskega LOKOČEVA so na zadnji redni seji razpravljali o raznih gospodarskih problemih občine. Sprejeli so predlog družbenega plana za leto 1956. Razveseljuje, da letošnji plan predvideva povečanje industrijske proizvodnje, gradbeništva, kmetijstva in še nekaterih panog. Posebej so odobrili razpravi o sejni lesu, ki je kljub vsem ukrepom še vedno večja kot bi smela biti.

Okrajni komite ZKJ v Kočevju je organiziral v Ortneku večdnevni seminar za politične delavce kočevskega okraja. Na seminarju obravnavajo vlogo organiziranja politične sil v družbi, marksistično ekonomsko politiko, socialistično politiko na vasi, marksistične osnove naše zunanje politike, osnove našega družbenega upravljanja in organizacijska vprašanja. Razpravljali so tudi o pomenu poslovnih zvez v združnosti.

Prebivalci Velikih Lašč in okolice se z vso vneto pripravljajo na praznovanje 22. julija — Dneva vstaje slovenskega ljudstva. Ta dan bo v Velikih Laščah toliko bolj slaven, ker bodo imeli popoldan javno radijsko oddajo »Za našo vas«, ki jo bo priredila kmetijska redakcija »Radia« Ljubljana v okviru kmetijskih oddaj za našo vas.

Vse organizacije ZB so na Kočevskem pripravile sklep, da se bo od 4. julija praznoval kot Dan borcev. Za to prvo praznovanje se člani ZB vneto pripravljajo. Po večjih središčih

Razstava metliškega gaslistva

V nedeljo 24. junija popoldne je bila odprta v metliškem gradu razstava o razvoju gaslistva v Metliki, ki jo je priredil Belokranjski muzej. Na zanimiv način prikazuje razvoj gaslistva v mestu od leta 1896 dalje in si jo je že prvi dan ogledalo okoli 400 ljudi. Razstava bo odprta do vključno nedelje 1. julija, ko bo v Metliki veliko gaslistvo slavlilo, prostovoljno gaslistvo pa bo to dan dobilo nov prapor. Staro zastavo s celotnim gaslistkim arhivom in mnogimi rekviziti bodo metliški gasilci zročili Belokranjskemu muzeju.

Jetika je pobrala že nešteto ljudi. Zahrbna je. Nihče ne ve, če nima morda v svojem telesu kaili to bolezn. Ljudska oblast je tej bolezni napovedala odločen boj s pomočjo sodobne medicine. Boj pa je uspešen le, če so znani vsi začetki jetike, ki jih je mogoče zanesljivo odkriti samo z rentgenskim slikanjem pljuč. Zato naj ne bo nikogar, ki ne bi prišel v teh tednih na obvezno fluorografiranje! Za zdrav narod smo odgovorni vsi!

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

KINO
»KRKA« - NOVO MESTO: Od 29. junija do 2. julija: indijski barvni film »MANGALA HRI IN DIJE«. Od 3. do 5. julija: avstrijski film »DON JUAN«.
DOM JLA - NOVO MESTO: 30. junija: ameriški film »TARZAN IN ZENA«. 1. julija: ameriški film »TARZAN IN ZENA«.
CRNOBELI: Od 28. junija do 1. julija: jugoslovanski film »OSUM LJENI«. 3. julija: brazilski film »MEHIKA V PESMI«.
METLIKA: 30. junija: angl. film »SILKA DOBRIANA GRAY«. 4. julija: »BOZTORNA«.
KOSTANJEVICA: 1. julija: amer. film »KAPITANOV RAJA«. 4. julija: francoski film »OHOLIK«.
TREBNJE: 30. junija in 1. julija: ameriški film »TANČICA«. Predstave v nedeljo ob 14.30 in 20. uri.
MOKRONOG: 30. junija in 1. julija: ameriški film »ZIG PRETOSTI«.
SENTERJER: 30. junija in 1. julija: ameriški barvni film »DIPSI«.
SEMIČ: 30. junija in 1. julija: ameriški barvni film »TUEJ NA BEGU«.
GRADAC: 1. julija: franc. barv. film »V VRTINCU HIMALAJE«.

MALI OGLASI
MOSKO KOLO »PUČI«, dobro hranjeno, ugodno prodaja Modice Franc, Mokropolje — Senterjer.
PRODAM VELEZNO VODNO milnisko kolo z rozetami, predležjem, zobčniki (tribami) in ležalji, ter več letalcev od 30 do 80 mm. Ugoden nakup pri: mljn Kovac, Novo mesto — Kandija.

Objava
 Tajništvo za notranje zadeve OLO Novo mesto obvešča vse lastnike in upravitelje motornih vozil, ki bodo svoja vozila registrirali v drugi polovici leta, da bodo tehnični pregledi in registracija od 1. julija dalje vsako soboto od 8. do 11. ure pred popoldne v Novem mestu. S tem oddajo tehnični pregledi motornih vozil, ki so bili doslej vsak petek. Iz pisarne Tajništva za notranje zadeve Novo mesto

Zakvala
 Vsem, ki ste spremili na zadnji poti najdno dolgo mamo
ANTONIO PERC-SEGEDIN, roj. STENJICA, položaj številne prekrasne vence in cvetje na njen grob in izrazil

bodo slavnostne akademije. V Dobropoljah bodo svečano odkrili spomenik padlim borcem. Posamezna podjetja in organizacije pa bodo priredile izlete v kraje, ki so pomembni iz časa NOB.

Organi LM iz Velikih Lašč so izsledili Franca Ivanca iz Sionice pri Sodražici. Ivanc je v mesecu maju obiskal kmete v okolici Ivančne gorice, Skofljice, Rut, Kališ, Neradov in drugod in se jim izdal za zdrav za uslužbenca OLO, zdaj za uslužbenca občinskega LO, kakor mu je že kazalo, in tako od kmetovalcev izterjeval tako za vprežno živino. Precejšnje število kmetov mu je nasledilo in plačalo takso, on jim pa je dal le s sviničnom napisano potrdilo brez žiga. Nobeden se ni spomnil, da bi ga legitimiral.

Delo mladine na Gornjih Sušicah

Mladinska organizacija na Gor. Sušicah šteje 26 članov. Vsi so vključeni v prosvetno društvo »Janko Jože«. V društvu sta bila letos najbolj delavna dramski odsek in ljudska knjižnica, ki ju je vodila učiteljska pripravnica Hedvika Grčarjeva.

V zimskem času so imeli mladinci celo vrsto sestankov, nasploh pa tudi veselilo.

»Rdeča kapica« na Gor. Sušicah

Poleg mladincev so tudi pionirji doprinesli svoj delež v kulturnem življenju naše vasi. Uspešno so izvedli 2 samostojni prireditvi, ogledali so si žago in elektrarno v Soteski, mlajši pionirji pa Keramiko, Dolenjski muzej in Tovarno lesnih izdelkov v Novem mestu. Sodelovali so tudi v Tikovi Šteti in na proslavi krajevnega praznika v Dol. Toplicah.

Dramatski odsek je dvakrat uprizoril trojejanke »Rdeča kapica« v okviru gaslistkega društva v Dobinolu. Obiskar se je odlikoval lovec Jaka, ki ga je igral učenec V. razreda Franc Lukič. Pokazal je, da se bo razvil v dobrega igralca. Z zasluženim denarjem so si pridržali igralci privoščili izlet v Posostovo, kar jih bo vzpodbujalo, da k nadaljnjemu delu v pionirski organizaciji.

R.

Jetika je pobrala že nešteto ljudi. Zahrbna je. Nihče ne ve, če nima morda v svojem telesu kaili to bolezn. Ljudska oblast je tej bolezni napovedala odločen boj s pomočjo sodobne medicine. Boj pa je uspešen le, če so znani vsi začetki jetike, ki jih je mogoče zanesljivo odkriti samo z rentgenskim slikanjem pljuč. Zato naj ne bo nikogar, ki ne bi prišel v teh tednih na obvezno fluorografiranje! Za zdrav narod smo odgovorni vsi!

sožale, se iskreno zahvaljujeva. Posebno se zahvaljujeva predstavniki OLO, Obl. OKZ, OZZ in množičnih organizacij, pevecem in godbi ter govornikom za poslovalne govore. Najtoplejšo zahvalo sva dolžna dr. Kocetu in ostalim zdravnikom ter srednjemu osebju internega oddelka bolnišnice v Novem mestu, ki so poklonili v njenih zadnjih dneh nudili vso možno pomoč. Sinova Jože Segedin in Zvonko Pere

Obvestilo vsem: telefonskim naročnikom v Novem mestu

Dne 1. julija t. l. bo uvedeno na telefonski centrali pošte Novo mesto novo delovno mesto, ki bo sprejemalo prijave za medkrajevne telefonske pogovore. Zato naj

IZ MATIČNIH URADOV

NOVO MESTO

V času od 18. do 25. junija je bilo rojenih 24 dečkov in 19 deklic. Poroki so se: Pavlin Jože, mizar iz Novosti, in Stana iz Jordan Anala, šivilja iz Malencev. Jerič Janez, čevljar, pomočnik iz Dol. Straže in Cikanec Marta, delavka iz Novega mesta. Miklavčič Franc, ključavničarski pomočnik, in Pate Romanca, gospodinja, pomočnica, oba iz Novega mesta. Rodič Jože, delavec iz Dol. Straže in Kresne Neže, kmetovalka iz Dol. Ajdovec. Umrl so: Slogar Srečko, otrok, 8 let, iz Žužemberka. Pere Antonija, upokojenka, 75 let, iz Novega mesta. Salabič Jože, upokojenec, 67 let, iz Novega mesta. Illovkar Roza, gospodinja, 56 let, iz Dola pri Catežu.

GOTNA VAS

Umrl so: Sotlar Anton, poljedelec, 72 let, iz Stranske vasi. Zulek Anton, zasebnik, 83 let, iz Gotne vasi. Mali Anton, otrok, 3 mesece, s Krke.

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Sladič Jozeta, svinjskega — dečka; Jane Jozeta iz Novega mesta — dekle; Beršič Marija iz Sardinje vasi — dečka; Raubar Ema iz Dol. Toplice — dekle; Tanasjčič Anđela iz Novega mesta — dečka; Blažič Antonija iz Zalovč — dečka; Dragičan Anđela iz Novega mesta — dečka;

Trkulja Kosta je minuli ponedeljek v Loškem potoku izpred trgovske poslovalnice ukradel moško kolo Moharju Jožetu iz Retli. Čeprav je ravnal precej zvito, so ga varnostni organi hitro izsledili. Okrajno sodišče v Kočevju ga je obsodilo na pet mesecev zapor. Kazen je mila zato, ker Trkulja še ni bil kaznovan.

Pred nedavnim je dijakinja nižje gimnazije v Ribičnici P. V. iz Velikih Poljan pri Ortneku iz neznanh razlogov skočila pod tovorni vlak na progi Ljubljana-Ortnik v bližini Ortneka, ki jo je popolnoma prezeval. Domneva se, da je bil vzrok samomora mlade deklice samovolja, razne nerodnosti v šoli in slabi učni uspehi.

Zaščitimo poljsko jerebico in fazana

Na podlagi znanstvenih raziskav je dokazano, da ena poljska jerebica dnevno požre okoli 300 škodljivih žuželk in okoli 2 dekarata različnega škodljivega rastlinstva in plevela (dr. ing. Faršky).

Z racionalnim in priaznim gojenjem poljske jerebice bi lahko v naši državi vzgojili nekaj milijonov poljskih jerebic. Preprost račun nam pokaže, da bi to število poljskih jerebic porabilo za prehrano vagonске kolone škodljivih insektov in semen razne plevela na dan. To nam dokazuje, kako koristna je poljska jerebica, pa tudi ostala perna divjačina, za kmetijstvo in pridelke. Te koristi so neprecenljive in zastopajo potrebna draga uvožena kemična sredstva (DDT in ostalo). Niso potrebni dragi aparati za škropljenje in pršenje, ni potrebna števila in draga delovna sila. Vse to enostavno pravi, da jerebice in druga perna divjačina (fazani, prepelice, golobi in rlice).

Zato sedaj ob konju in četvi gnezda naštetih ptic obžalemo ali očitno tor obvestimo lovca ali lovsko družino, ki bo teke plemena nasradila. Odrasli in mladi ptičji, naj ne pobirajo jale in mladčev, kar se čisto dogaja v škodo celokupnega gospodarstva.

Zavedamo se, da te ptice od zore do mraka skrbijo za našo poljo, zato, da poljske jerebice in fazane, ki so v njihovega likovke, zato skrbimo za te naše koristne perne prijatelje in jih varujemo!

Okrajna lovska zveza Novo mesto Goltjani odsek

Iz Vrheč in Globodola

K članku »Krajevni odbori in krajevni uradi«, ki je bil objavljen v 24. številki Dolenjskega lista, pripisujemo, da v Globodolu ni odločilni zbor, ampak pri pisanju teksta podvrženi predmet občinski, pač pa krajevni odbornik iz Gor. Globodola. Prav tako v Vrheči ni grozil poplavo, ampak pri pisanju teksta je bil v njegova žena ter Janez Slak.

Praznik 4. julija na Otočcu

Krajevni odbori Zveze borcev Otočec, Smolenja vas, Krovono in Šmarjeta pripravljajo skupno proslavo Dneva borcev pri gradu Otočec na Krki.

Pričetek proslave bo ob 11. uri popoldne. Na sporedu je igra, telovadnja nastop, petje, recitacije šolske mladine, nastop tamburašev in druge točke. Prireditelji pričakujejo na prvem praznovanju Dneva borcev velik obisk. Krajevni odbor ZB Šmarjeta je imel poseben sestanek vseh članov, na katerem so povabili tudi člane SZDL, gasilce in mladino, tako da je skoraj sleherni prebivalec seznanjen s pomenom praznika in sporedom proslave.

Pričetek proslave bo ob 11. uri popoldne. Na sporedu je igra, telovadnja nastop, petje, recitacije šolske mladine, nastop tamburašev in druge točke. Prireditelji pričakujejo na prvem praznovanju Dneva borcev velik obisk. Krajevni odbor ZB Šmarjeta je imel poseben sestanek vseh članov, na katerem so povabili tudi člane SZDL, gasilce in mladino, tako da je skoraj sleherni prebivalec seznanjen s pomenom praznika in sporedom proslave.

V vsako našo hišo in družino: DOLENJSKI LIST!

Je šolskim zvezcom, ker bodo precej pogosto zigosani. Nekaj nas je pri vsem tem presenetilo: prvenec in globoko razumevanje naše domovine, s katero lahko ponosno stavijo. Delo v tiskarni je sicer za dobri dve uri zastalo, toda tiskarji so potem pohitili in nedolžno zamudno. Po ogledu tiskarne so jim pionirji priredili nekaj koncert na dvorščici. Nič čudno ni, da so bili globoko občuteno. Po tako lepem sporedu je bilo samo to, kar je bilo potrebno. Zelo ob prvi pesni so se začela kar množiti odpiranja okna mnogih šestnad. stropnih zgradb, ob odhajajočih dvo. riske tiskarne. Publike je bilo naokoli vse polno in plesanje je bilo šilati tudi iz šestih nadstropij.

IZ MATIČNIH URADOV

NOVO MESTO

Kozelj Martina iz Metlike — dečka; Mihar Ivanica iz N. m. — dečka; Zore Amalija s Stana — dečka; Kastelec Marija iz Vel. Butne vasi — dekle; Gregorčič Vera iz Semiča — dečka; Kuznik Franciška iz Metlike — dečka; Kuznik Franciška iz Metlike — dečka; Humarčič Matilda iz Kanizario — dekle; Bizjak Antica iz Gor. Straže — dečka; Viktorovski Anica iz Metlike — dekle; Zaletež Marija s Poloma — dekle; Pavčič Ida iz Dol. Straže — dekle; Jane Ana iz Gor. Vrpolja — dečka; Ljubi Martina s Hriba — dekle; Potišek Marica iz Kovečja — dečka; Jankovič Antonija s Loke — dekle; Vidmar Franciška iz Gabejke — dekle; Pavlenč Karolina iz Dol. Prekope — dekle; Milojevič Kata z Gričke — dekle; Jereb Slavka z Gruče — dečka; Zupančič Malka iz Dol. Nemške vasi — dečka; Martičič Martina iz Kolerderjev — dečka.

Kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Šiška Ivana, delavica iz Šimihela, si je pri svojih zažaganih deklet poškodovala prste leve roke. Fink Anton, delavec iz Gričke, je padel na dvorščici in si poškodoval glavo. Lenarčič Jozeta, sina posestnika iz Brune vasi, je brat po nesreči urezal s kosom v levo nogo. Zupenič Franc Tolstega vrha je doma na dvorščici padel in si poškodoval prsti. Lovšin Jože, zavrtnik iz Mrtvice, je padel s koleza in si poškodoval glavo. Pucelj Jozeta, sin kletarja iz Novega mesta, si je zatlačil v nos koruzno zrno.

Načrt fluorografiranja v občini Trebnje

DNE 4. JULIJA 1956:
 I. ekipa (e)
 Dobnik ob 6.30 uri, Korita ob 8. uri, Preska ob 8.15 uri.
 Popoldne v Dobniku za vasi:
 Dobrava ob 15.30 uri, Reva ob 16.30 uri, Vrbovec ob 16.30 uri, Sakovec ob 17.30 uri, Zelezno ob 18. uri.

II. ekipa (a)
 Popoldne v Rdečem Kalu za vasi:
 Iščič Kal in Svednje ob 6.30 uri, Smarver ob 7.30 uri, Gorenji vrh ob 8. uri, Dolenji vrh ob 8.30 uri.

Popoldne v Knežji vasi za vasi:
 Knežja vas ob 15.30 uri, Dol. Kamenje ob 16.15 uri, Gor. Kamenje in Rožemlje ob 16.30 uri, Gor. Seica in Luža ob 17.45 uri, Dol. Seica in Krusnji vrh ob 18.15 uri.

DNE 5. JULIJA 1956:
 I. ekipa (e)
 Popoldne v Dobniku za vasi:

II. ekipa (a)
 Popoldne v Rdečem Kalu za vasi:

DNE 6. JULIJA 1956:
 I. ekipa (e)
 Popoldne v Vel. Gabru za vasi:

II. ekipa (a)
 Popoldne v Vel. Gabru za vasi:

Na izletu smo bili

V delovnem načrtu za pionirsko tekmovalstvo smo sklenili, da bomo obiskali in pozdravili kolektivne keke tovarne ali ustanove. Odošli smo se za obisk rudnika rjavega premoga v Kanizari. Nismo si mogli predstavljati, kako je v rudniški. Tovariš direktor nas je prijazno sprejel. Povedal nam je, kako je s tem črnim zlatom in kruhom za naše tovarne. Pokazal nam je opremo, ki jo uporabljajo rudarji, načrt rudnika in še mnogo zanimivega. Popeljal nas je na separacijo, pred vhod, kjer smo pozdravili rudarje, ki so se z dela vračali. Nekateri pa odhajali na delo. Tudi mi smo jim voščili »rečno«.

V delovnem načrtu za pionirsko tekmovalstvo smo sklenili, da bomo obiskali in pozdravili kolektivne keke tovarne ali ustanove. Odošli smo se za obisk rudnika rjavega premoga v Kanizari. Nismo si mogli predstavljati, kako je v rudniški. Tovariš direktor nas je prijazno sprejel. Povedal nam je, kako je s tem črnim zlatom in kruhom za naše tovarne. Pokazal nam je opremo, ki jo uporabljajo rudarji, načrt rudnika in še mnogo zanimivega. Popeljal nas je na separacijo, pred vhod, kjer smo pozdravili rudarje, ki so se z dela vračali. Nekateri pa odhajali na delo. Tudi mi smo jim voščili »rečno«.

Iz Kostanjevice na Krki

NARODOPISNI INSTITUT NAS BO OBISKAL

Prvega avgusta bo prišlo v Kostanjevico znanstvenih delavcev, ki sodelujejo pri Akademiji znanosti in umetnosti ter Etnografskem muzeju v Ljubljani. Med temi bosta tudi ravnatelj Etnografskega muzeja Boris Orel in dr. Milica Mastek, ki sta zaseda Narodopisni institut pri Akademiji znanosti. Tovariš bode hoteli po terenu in zagovarjali, kar bodo našli zanimivega o naših, navdanih in obdajanih našega preprostej človeka. Zapisovali bodo tudi razne stare pesmi. Izredno bo iz Ljudskega doma. Raziskovanje bo trajalo več mesecev in bo zajelo tudi Podbočje. V tem času bodo v Ljudski univerzi tudi predavanja, na katerih bodo predavali znanstveniki. Prav tako bodo v Kostanjevici, da sprejme znanstvenike s tradicionalno gostoljubnostjo in ljubeznivostjo ter jim v vsakem odzivu svetuje in pomaga, ker bo njihovo delo le na ta način plodno.

Gostovanje zagrebske KOMEDIJE

11. junija je gostovala v Domu JLA v Novem mestu zagrebska »Komedia« Nedejmićev. Komedia »Učiteljica« Po voljni tega dela ni bilo zaslediti na odri naših gledališč, da bi zaradi pri. srčnosti in topline, ki veje iz njega, to zasledilo. To je zgodba de. leta, ki jo je šestdesetno zloraba bogat pesnik in do po roj. stvu otroka posel v Ameriko. Sa. ni brez ardejev. Otroka so ji po rojstvu odvzeli in rešli, da je umrl. Po vsem trpljenju v tujini se je čez leta vrnila v domovino in dolga služba učiteljice v podzemskem mestecu blizu do. mačega kraja. Tu živi sama zase in hodi sama na grob neznanega otroka, ker ne ve, kje je pokopa.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

IV. dolenjska veslaška regata

Ljubljanska »SAVICA« je bila najboljša

Kazalo je že, da bo slabo vreme onemogočilo prireditev letošnje regate, ker je v soboto, ko so bila prva predmetovanja, stalno po moli deževje. Posrečilo se je, da se naslednjega dne prireditev pa je bilo nedeljsko jutro lepo in sončno in tako je držalo vse do opoldnjskih ur. Pogoj za tekmovalstvo so bili odlični. Krka je bila sicer nekoliko hitra, kajti za 0,5 m je presegla letošnji rekord. To pa nastopajoči ni motilo. Najboljše tekmovalce so bili ekipi s 116 točkami. Od slovenskih tekmovalcev klubov so se prijavili prav vsi, kot predstavniki sosednje republike pa so tekmovali veslaški klubovi KARANE. Najmočnejše ekipi (po letovstvu) muštevne ekipi so bili Karane, Maribor, medtem ko so primorski klubi sodelovali v manjši disciplini. Novomeški veslaši so sodelovali skoraj v vseh disciplinah. Žal pa so večkrat močnejši končali že v predtemovanih. Letošnja muštevna ekipa je v veliki meri preprečila redne treninge in zato uspehi niso bili taki kot smo pričakovali.

ZANIMIVA KOŠARKARSKA TEKMA

»PARTIZAN« NOVO MESTO: KOMBINIRANA EKIPA 30:16 (34:27)

Menda že dolgo nismo gledali tako zanimive tekme v košarki. Ligaške tekme ravno zaradi niso bile preveč zanimive. V tej tekmi pa smo posebej v drugem poltu. si videli nekaj dovršenih in bliskovitih akcij napadalcev domačega »Partizana«. Sestine, Golčar in tudi Medved, v drugem poltu so Partizanovi igralci popolnoma nadigrali kombinirano ekipo in zmagali s 24 točkami razlike. Se nekat je na tej tekmi posebno ugaljalo: izredna točnost pri streljanju, izredna točnost pri streljanju, izredna točnost pri streljanju. Medved je v tekmi prisilil zgrešiti koš. Tekmo je sodil Penca.

»ROG« trgovsko podjetje engros Novo mesto, telefon 158.

PREHRANA, TEKSTIL, TALANTERIJA, STEKLO

Velika izbira! Nizke cene!

Načrt fluorografiranja v občini Trebnje

DNE 4. JULIJA 1956:
 I. ekipa (e)
 Dobnik ob 6.30 uri, Korita ob 8. uri, Preska ob 8.15 uri.
 Popoldne v Dobniku za vasi:
 Dobrava ob 15.30 uri, Reva ob 16.30 uri, Vrbovec ob 16.30 uri, Sakovec ob 17.30 uri, Zelezno ob 18. uri.

II. ekipa (a)
 Popoldne v Rdečem Kalu za vasi:
 Iščič Kal in Svednje ob 6.30 uri, Smarver ob 7.30 uri, Gorenji vrh ob 8. uri, Dolenji vrh ob 8.30 uri.

Popoldne v Knežji vasi za vasi:
 Knežja vas ob 15.30 uri, Dol. Kamenje ob 16.15 uri, Gor. Kamenje in Rožemlje ob 16.30 uri, Gor. Seica in Luža ob 17.45 uri, Dol. Seica in Krusnji vrh ob 18.15 uri.

DNE 5. JULIJA 1956:
 I. ekipa (e)
 Popoldne v Dobniku za vasi:

II. ekipa (a)
 Popoldne v Rdečem Kalu za vasi:

DNE 6. JULIJA 1956:
 I. ekipa (e)
 Popoldne v Vel. Gabru za vasi:

II. ekipa (a)
 Popoldne v Vel. Gabru za vasi:

Na izletu smo bili

V delovnem načrtu za pionirsko tekmovalstvo smo sklenili, da bomo obiskali in pozdravili kolektivne keke tovarne ali ustanove. Odošli smo se za obisk rudnika rjavega premoga v Kanizari. Nismo si mogli predstavljati, kako je v rudniški. Tovariš direktor nas je prijazno sprejel. Povedal nam je, kako je s tem črnim zlatom in kruhom za naše tovarne. Pokazal nam je opremo, ki jo uporabljajo rudarji, načrt rudnika in še mnogo zanimivega. Popeljal nas je na separacijo, pred vhod, kjer smo pozdravili rudarje, ki so se z dela vračali. Nekateri pa odhajali na delo. Tudi mi smo jim voščili »rečno«.

V delovnem načrtu za pionirsko tekmovalstvo smo sklenili, da bomo obiskali in pozdravili kolektivne keke tovarne ali ustanove. Odošli smo se za obisk rudnika rjavega premoga v Kanizari. Nismo si mogli predstavljati, kako je v rudniški. Tovariš direktor nas je prijazno sprejel. Povedal nam je, kako je s tem črnim zlatom in kruhom za naše tovarne. Pokazal nam je opremo, ki jo uporabljajo rudarji, načrt rudnika in še mnogo zanimivega. Popeljal nas je na separacijo, pred vhod, kjer smo pozdravili rudarje, ki so se z dela vračali. Nekateri pa odhajali na delo. Tudi mi smo jim voščili »rečno«.

Iz Kostanjevice na Krki

NARODOPISNI INSTITUT NAS BO OBISKAL

Prvega avgusta bo prišlo v Kostanjevico znanstvenih delavcev, ki sodelujejo pri Akademiji znanosti in umetnosti ter Etnografskem muzeju v Ljubljani. Med temi bosta tudi ravnatelj Etnografskega muzeja Boris Orel in dr. Milica Mastek, ki sta zaseda Narodopisni institut pri Akademiji znanosti. Tovariš bode hoteli po terenu in zagovarjali, kar bodo našli zanimivega o naših, navdanih in obdajanih našega preprostej človeka. Zapisovali bodo tudi razne stare pesmi. Izredno bo iz Ljudskega doma. Raziskovanje bo trajalo več mesecev in bo zajelo tudi Podbočje. V tem času bodo v Ljudski univerzi tudi predavanja, na katerih bodo predavali znanstveniki. Prav tako bodo v Kostanjevici, da sprejme znanstvenike s tradicionalno gostoljubnostjo in ljubeznivostjo ter jim v vsakem odzivu svetuje in pomaga, ker bo njihovo delo le na ta način plodno.

Gostovanje zagrebske KOMEDIJE

11. junija je gostovala v Domu JLA v Novem mestu zagrebska »Komedia« Nedejmićev. Komedia »Učiteljica« Po voljni tega dela ni bilo zaslediti na odri naših gledališč, da bi zaradi pri. srčnosti in topline, ki veje iz njega, to zasledilo. To je zgodba de. leta, ki jo je šestdesetno zloraba bogat pesnik in do po roj. stvu otroka posel v Ameriko. Sa. ni brez ardejev. Otroka so ji po rojstvu odvzeli in rešli, da je umrl. Po vsem trpljenju v tujini se je čez leta vrnila v domovino in dolga služba učiteljice v podzemskem mestecu blizu do. mačega kraja. Tu živi sama zase in hodi sama na grob neznanega otroka, ker ne ve, kje je pokopa.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

IV. dolenjska veslaška regata

Ljubljanska »SAVICA« je bila najboljša

Kazalo je že, da bo slabo vreme onemogočilo prireditev letošnje regate, ker je v soboto, ko so bila prva predmetovanja, stalno po moli deževje. Posrečilo se je, da se naslednjega dne prireditev pa je bilo nedeljsko jutro lepo in sončno in tako je držalo vse do opoldnjskih ur. Pogoj za tek

Pred Dnevom borca - novim vsejugoslovanskim praznikom

Bogati sadovi zgodnje setve

Cetrtega julija bo minilo 15 let, odkar so na zgodovinski cesti Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije sprejeli sklep o oboroženosti vstaji. Na predlog organizacije Zveze borcev NOV je 4. julij proglašen za vsejugoslovanski praznik — Dan borca — ki ga bomo letošnji slovesno praznovali. Spominjali se bomo težkih uspehov polnih let naše revolucije in vseh zgodovinskih pomembnih dogodkov, ki so se začeli razvijati pred letom 1941 in po okupaciji naše domovine. Ko danes gledamo največje utrjevanje socialističnih temeljev naše države obujamo spomine na prehojeno pot, nam nove znane v naši graditvi vedno znova pot: jutruje veličino dela naših borcev, ki so za ceno najdražjih življenj in najtršjih žrtev ustvarili podlago, na kateri gradimo naprej.

Objavljamo odlomek iz gradiva, zbranega za Belokranjski partizanski zbornik, v katerem tovarišca Regina Fir opisuje delo prvih borcev iz Metlike in okolice.

V Metliki je že pred vojno delala skupina komunistov. V jeseni 1940 je bil v Metliki narodni festival. Za ta dan so komunisti organizirali izobesitve partizanskih zastav. Eno so trobesili ob cesti na Henigmanovi javni ravni takrat, ko so prihajale od postaje velike množice ljudstva. Na črnomeljski cesti pa je visela edina zastava na visokem nagradu blizu Radmanove hiše. Zastavi, ki so bili postavljeni za stržo ob cesti, je postajalo v mesto, niso ničesar videli, niti niso pozneje izsledili enih, ki so razobesili zastavo. To se je ponovilo tudi leta 1941.

Med prvimi aktivisti Bele Kragline je bila tudi Anica Ivec. Z novembra 1940 je Anica lastno ročno napisala plakate z naslovom: »Delavcem in kmetom! Z njimi je razkrinkavala reakcionarno oblast in opozarjala na bližajočo se vojno. Ker sama ni točno vedela, kam s plakati, je vprašala za svet dr. Mihelčiča. Po njegovem naročilu je njen brat Tone ponoči odnesel en plakat na Božakovo, drugega pa v Bušino vas. Čez nekaj dni je prišel k Ivčevim v Metliko mož

Član oddelka VDV v Beli krajini pri praktični vaji s orožjem

iz Bušinske vasi in navdušeno pripovedoval o piskatu, ki visi v vasi. Rekel je, da so ga brali vsi ljudje in odobraval njegovo vsebino. Pastirji iz vasi so plakat celo stražili. Med tem pa, ko so bili pastirji na paši, so prišla dekleta iz Sturmove trgovine v Metliko in plakat raztrgale. Tisti

vaske in potoval dalje v Ljubljano.

Proti koncu junija 1941 je prišel prvič v Metliko Anton Šušteršič. K Ivčevim je prišel z nalogo, da se v Metliki organizira OF. Vse skupine, ki so bile kmalu organizirane, so dobile nalogo, da zbirajo orožje, razpe-

čavajo literaturo, in povsod sabotirajo okupatorja. Anici Ivčevi je povedal, da bo poslel povezan s Slancem in Mihelčičem. 11. avgusta 1941 je šla na sestanek na most v Sošico (pot v Semič) z Mihelčičem, ki je bil takrat že v partizanih. S tem dnem je bila Anica sprejeta v članstvo Komunistične partije.

Pri Anici Ivčevi so bile v poletju 1941 važne priprave za odhod prvih partizanov iz metliškega sektorja. Ivčeva je poleg drugega sešla vsi fantom nahrbniki, dekleta pa, ki so se pri njej učila, so naredila rdečo svilen zastavo.

Prva skupina partizanov iz metliškega sektorja je odšla 6. septembra 1941. Med njimi so bili: Ivan Črnič iz Metlike, ki se je nekaj dni pred tem vrnil iz zapora, Franc Obrul iz Rosalnice, Ivan Kopinič iz Radovca in Franc Matjašič iz Rosalnice. Dogovorili so se, da se vsi skupaj dobijo na mostu v Sošicah. Tam pa bo prišel po nje Mihelčič, ki je imel ob skrbljenosti v Črešnjem zvezo z Ivčevim Anico in Tonetom. Zvečer ob 10. uri sta šla Anica in Tone iz Metlike. Anica je nesla s seboj rdečo stavo in šopek rdečih naseljenov z asperagusom. Ko je podajala šopek in zastavo prvemu borcu za svobodo, jih je pozdravila tudi v imenu svojih deklet in rekla:

»Izročam vam zastavo in glejte, da se boste hrabro borili!«
Bil je ganljiv prizor. Anica je imela solzne oči. Nato se je z

Stoji tam v gori partizan

Stoji tam v gori partizan, ozira se v nizavo, trdo mu puška stiska dlan, šel v borbo bo krvavo. Še tujec pije našo kri, razdira dom, družine, vihar nad njim naj zahrumi, da z naše zemlje zgine. Stoji tam v gori partizan, in kliče nam v dolino: »Vsi mladi fantje in možje, branite domovino!«

Oktoobra 1941 je prišel v Metliko Joža Borštnar. Pomagal je organizirati OF. Anico Ivec je o tem obvestil Šušteršič, ki ji je povedal, da je Borštnar v službi na železniški postaji. Njemu se mora javiti pod peslom. Dogovorila naj se za sestanek, na katerem se bosta pomenila o delu. Za sestanek sta določila 26. oktober 1941. Istega dne je prišla tudi Šušteršič in Aničin brat Tone.

(Konec prihodnjik)

Uspela šolska razstava v Metliki

Kot druga leta tako sta tudi letos ob zaključku šolskega leta metliška osnovna šola in nižja gimnazija na razstavi prikazali uspehe svojega šolskega in izvenšolskega dela. Predvsem je stareš zanimal učni uspeh. Na posebnih tabeli je bilo napisano, da je od 236 dijakov metliške nižje gimnazije izdelalo 58%, popravno izpise jih ima 30%, padlo pa je 12% dijakov. V pritičju je v dveh velikih učilnicah razstavljala nižja gimnazija. Razstavljena so bila ženska in moška ročna dela: ve-

zeni prti in prtički, brisače, blazine, šatule, izdelki iz gline, lesa, vrbovega šibja itd. Med izdelki fantov so bile prav posrečene garniture za črtniki, barvne majolike, manjši pletarski izdelki in okrasna keramika. Od risb so nekatere prikazovale prav močno doživljajočega se otroka, hkrati pa je bilo v delu opaziti prečiščen smisel za lepoto.

Posebno zanimiva je bila razstava v sosednji učilnici, kjer je bilo prikazano delo pionirske organizacije na gimnaziji. Ta je v

minulem letu vključevala šahovski, dramski in gospodinski krožek, fizikuro in sport, turistično sekcijo in pevski zbor.

Tako so dijaki pozimi odigrali šahovski turnir za šolsko prvenstvo, naštevali so igre »Vražje« in sodelovali pri vseh proslavah: pevski zbor, ki je šel 55 dijakov, pa je letos našteval 39 novih pesmi in imel s javnih nastopov. Počitniška zveza namerava med počitnicami s svojimi člani narediti dva večja izleta po Sloveniji in v Hrvatski. Prav uspešen pa je bil gospodinski krožek, ki ga je vodila upravnica dijaškega doma. Na razstavi so dijakine prikazale vse dnevene obroke hrane, na elektrinični štedilniku pa so prikazovale sadne sokove. Tu je bila tudi razstava sadnih sokov, navodila za pravilno kuhanje, vitaminska sestava posameznih živil itd. Stevilni, zlasti mlajši obiskovalci pa so se sneli ob elektriničnih in drugih strojih, ki so prikazovali, kako si more človek s stroji olajšati svoje delo. Lep brezov ga s klopičami in prikaz raznih učil so zaključevali zanimivo razstavo.

Osnovna šola je razstavljala v prvem nadstropju in na izdelkih je bilo opaziti velik trud in prizadevanje učiteljskega, da mlade učence tudi nekaj nauči. Obe razstavi sta bili prav lepo obiskani.

Dopisujte v DOLENJSKI LISTI

Phiredil in marisal
Saša Dobrila

Adolf Golob, 3 b. DEČEK (lesorez)

»SVET OB MURI« - nova pomurska revija

Pred dnevi je izšla pri Obmurski založbi v Murski Soboti prva, dvojna številka nove slovenske revije »Svet ob Muri«. Izdaja jo nedavno ustanovljeni Klub kulturnih delavcev Pomurja, ureja pa uredniški odbor, v katerem so Miško Kranjec, Franc Šebjančič, Vanek Sitar, Franc Strimpc, Jože Vild in Franc Zadravec; glavni in odg. urednik je Franc Strimpc. Prva številka obsega 96 strani in prinaša kulturno-politične sestavke, prozne prispevke in vrsto pesmi.

RAZSTAVA RISB V NOVOMEŠKI GIMNAZIJI

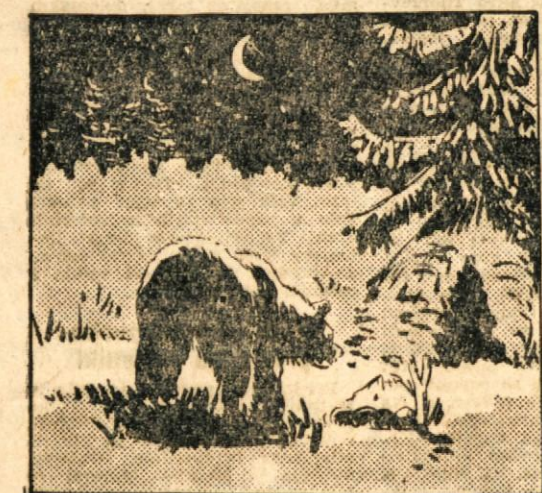
Do vključno 2. julija bo odprta razstava v drugem nadstropju novomeške gimnazije, na kateri je več sto risb dijakov in dijakin, ki razstavljajo tokrat poleg akvarelov in grafike tudi številna olja, lesoreze, dela v tempera tehniki in podobno. Razstava je bila odprta v nedeljo dopoldne, zaključena pa bo v ponedeljek. Staršem, vzgojiteljem in ostalim priporočamo ogled zanimivih del naših srednješolcev.

Dr. Dolfe Medvešek na obisku v Ameriki

Znani partizanski zdravnik in nosilec partizanske spomenice iz leta 1941 dr. Dolfe Medvešek iz Zabe vasi pri Novem mestu je obiskal brate in sorodnike v Ameriki. Tja je prišel kot zdravnik na ladji, ki vozi blago med Jugoslavijo in Ameriko. V Chicagu je obiskal brata Milana, ki je upravnik »Prosvete«, v Clevelandu pa brata Ivana in Jožeta. Vest o njegovem obisku je bila objavljena v časopisu »Enakopravnost«.

»Natakar, kaj bi nama priporočili?«
»Restavracijo na drugi strani ulice!«

79.

Spustila se je noč. Vilče in Rok sta zlezla v uho in se zarila v igličevje, ki tudi Vilčeta ni več zbadalo. Njegovo telo je bilo že utrjeno. Posodo z medom sta spravila v uho in njegov vonj je Vilčeta še v spanju spominjal na hude čebele.

82.

»Po gobcu ga udari!« je zaklical Rok. Vilče je zavijtel orožje in z vso silo treščil medveda po nosu; na nosu je pa medved najbolj občutljiv. Medved se je godrnjal prekopčeni, pri čemer je prevrnil lonec z medom, podrl del stene in so skobacali na plano.

80.

Vonj po medu pa ni ščegal samo Vilčevega nosu. Vhod v uho je zakrila temna senca. Medved je zavohal med in previdno stopil v notranjost prebivališča. Stari sladkosnedež se kar ni mogel premagati. Če bi bil tu grizli — sivi medved, bi se gotovo raje lotil spečih dečkov.

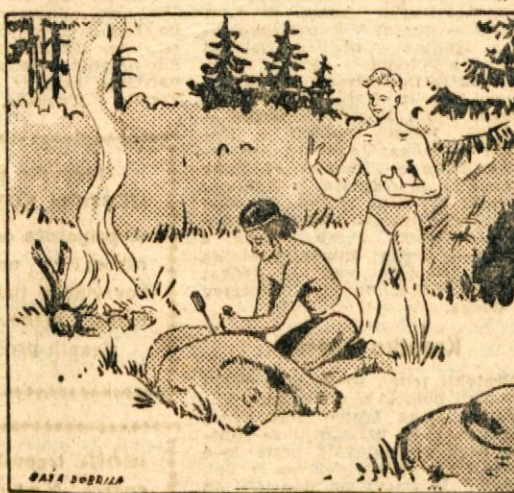
83.

Roku se je kljub temi in mežli le posrečilo najti lok in puščico. Škočil je za medvedom, z vso silo napel lok in sprožil. Puščica se je do polovice zarila kosmatincu v dlakasto plečo. Medved se je obrnil in planil proti Roku. Toda dečka sta dela temeljito opravila.

81.

Ko je medved tical proti posodi z medom, je z vso težo stopil Vilčetu na nogo. Fant je bil v trenutku buden. »Rok!« je zaklical. »Medved!« Toda Indijance je bil že pokonci in je v temi tipal za lokom. Vilče je pograbil preprosto kamnito sekuro, ki je ležala ob zglavju.

84.

Noč se je že nagibala proti jutru in na spanje nista več mislila. Popravila sta uho in zakurila ogenj. Rok je z nožem iz srnjakovca roga prišel slatiči medvedu kožo. To je bil zamuden in težak posel. Za kosilo nama bodo pa pošteno šle v slast pečene medvedove šape! Je dejal Vilče, nekoliko bled.

Fister, 2 a. LASTNA PODOBA (lesorez, novomeška gimnazija)

OKROGLE

MIŠ - JUNAK

V kabinetu nekoga afriškega lovca je ležala na tleh izredno lepa koža velikega leva. Pa prileze iz luknje mišjak in začuden ogleduje kožo, nato stopi na šapo, se prvine skozi gosto grivo in spleza levo na čelo. Ta trenutek iz druge luknje počenja miška, kateri je mišjak zadnje čase strahansko dovril, in kar zine ob tem prizoru od strahu. Toda njen smeh mišjak se zmagoslavno izpriši na pravih »Venjani, draga moja — tale borba z levom ni bila lahka!«

ZREVE LJUBEZNI

Neki kresniček sreča zjutraj svojega sosedo, ki se ves obvezan in zavrt vrača iz bolnice. »Za božjo voljo, vpraša kresniček sosedo kresnička, kaj se je zgodelo?«

»Eh, kaj, zagodimja ranjenec, pomisli: smrti sem dvoril neki krami kresnici, potem... no, potem sem spoznal, da je bil to čik...«

SMOLA MLEKARIC

»Si brala, kaj piše v časopisni Angleži? so izumili prvo umetno kravo.«

»Oh, prav nam je, Meta, da so nas prebitali: zakaj nismo dali pa tentirati naših štirih!«

USPELA TEKMA

Vprašali so zadnjice Novomeškega, velikega ljubitelja športa in zelo dobrodušnega možaka, ki je gledal nogometno tekmo Avstrija-Jugoslavija v Zagrebu:

»No, je bila tekma lapa?«

»Kaj? je bemo zarjval vprašani.«